Ազգ
Azg
armenian daily
17 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2003 ՈՒՐԲԱԹ 189(2874)

Անվտանգության խորհուրդն ընդունեց ամերիկյան բանաձեւն Իրաքի մասին

Իրաքի «վերակառուցման» մասին Մ. Նահանգների բանաձեւը երեկ ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի անդամ 15 երկրների կողմից ընդունվեց միաձայն: Իրաքում Վաշինգտոնի քաղաքականությանն ընդդիմացող 3 երկրները՝ Ռուսաստանը, Ֆրանսիան եւ Գերմանիան նախընտրեցին իրենց որոշ առարկությունների (տես՝ էջ 5) հարցը կարգավորել նիստերի դահլիճից դուրս եւ նույնպես կողմ քվեարկեցին: Ինչ վերաբերում է Անվտանգության խորհրդի ոչ մշտական անդամներից Սիրիային, որ ամերիկյան նախորդ բանաձեւին դեմ էր քվեարկել, նրան ոչինչ չէր մնում՝ քան միանալ բանաձեւն ընդունողներին: Ըստ էության, ամերիկյան պատժամիջոցներն ու անցյալ շաբաթ իսրայելական օդուժի հարձակումը Դամասկոսին ստիպել են հասկանալ, որ իրեն չի թույլատրվում ինքնուրույն կարծիք ունենալ իրաքյան հարցում:

«Ոչ լեգիտիմ իշխանությունները չեն կարող Ղարաբաղի հարցում հասնել լուրջ եւ ցավալի փոխզիջումների»

Իլհամ Ալիեւն Ադրբեջանի նախագահն է, Պուտինը շնորհավորում է, ԵԱՀԿ-ն եւ Եվրախորհուրդը դատապարտում են եւ ընտրությունները համարում ոչ ժողովրդավարական, Բաքվում դաժան կռիվներ եւ ծեծ

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ
Թբիլիսի

Ադրբեջանում իշխանությունը հորից որդուն փոխանցելու «օպերացիայի» առաջին փուլն ավարտված է. Իլհամ Ալիեւն, ըստ Ադրբեջանի ԿԸՀ տվյալների, նախագահական ընտրություններում ստացել է ձայների ավելի քան 80 տոկոսը: Նախնական տվյալներով, «Մուսավաթ» կուսակցության առաջնորդ Իսա Գամբարն ստացել է քվեների մոտ 11 տոկոսը, միակ կին թեկնածու Լալա-Շովքեթ Հաջիեւան՝ 3, Ազգային անկախություն կուսակցության առաջնորդ Էթիբար Մամեդովը՝ 2,5 տոկոս:

Նախագահության մյուս չորս թեկնածուները՝ Իլյաս Իսմայիլով («Ադալյաթ» կուսակցություն), Սաբիր Ռուստամխանլի («Քաղաքացիական համերաշխություն» կուսակցություն), Գուդրաթ Հասանգուլիեւ (Ժողճակատ կուսակցություն) եւ Հաֆիզ Գաջիեւ («Մուսավաթ մուսավաթ»), չեն հատել մեկ տոկոսի սահմանագիծը:

Դաժան կռիվներ Բաքվի փողոցներում:

Ինչպես եւ սպասվում էր, Ադրբեջանում ընտրություններն ուղեկցվել են բռնություններով: Սպանվել է առնվազն 5 հոգի, վիրավորվել 100-ից ավել մարդ: ԵԱՀԿ ներկայացուցիչներից Հաննա Հորոշեմովիչ-Գրոդեսկան BBC-ին ասել է. «Եթե այս ամենը տեղի ունենար իմ երկրում՝ Լեհաստանում, ապա ես դա կանվանեի պատերազմ սեփական ժողովրդի դեմ»:

«Ես հիասթափված եմ: Ադրբեջանը ձեռքից բաց թողեց ընտրությունները ժողովրդավարական ճանապարհով անցկացնելու հնարավորությունը: Երբ եւս անգամ երկրում ընտրությունները ժողովրդավարական չեն, ապա ժողովրդավարական երկրի իմիջ ունենալու փորձերը շատ դժվար կլինեն», ասել է եւս դիտորդներից Փիթր Այխերը:

Տես՝ էջ 3

ՀԱՄ ԹԵԺ, ՀԱՄ ՊԱՏԻԺ

Կոնգրեսը հաստատել է հակասիրիական պատժամիջոցների ընդունումը

ԱՄՆ Կոնգրեսի Ներկայացուցիչների պալատը հավանություն է տվել Սիրիայի դեմ ուղղված պատժամիջոցների ընդունմանը: Ասոշիեյթեդ պրես գործակալությունը հաղորդում է, որ Դամասկոսի նկատմամբ նման միջոցների ձեռնարկման օգտին արտահայտվել են 398 կոնգրեսականներ, դեմ՝ 4-ը:

Կոնգրեսի ստորին պալատի որոշումը մեկնաբանելով, պալատի մերձավորարեւելյան միջազգային հարաբերությունների ենթակոմիտեի նախագահ Այլինա Ռոսլեհտինենը հայտարարել է. «Սիրիայի իշխանությունների վրա ներգործելու դիվանագիտական միջոցներն ապարդյուն անցան: Ժամանակն է մեր խոսքերն ամրապնդելու կոնկրետ, շոշափելի պատժամիջոցներով»:

Ներկայացուցիչների պալատի որոշմանը հավանություն են տալիս սենատորներից շատերը: Դրան դեմ չէ նաեւ Սպիտակ տունը, որն անցյալում ավելորդ եւ «առճակատային» էր համարել առաջարկված հակասիրիական բանաձեւը: Ընդունված որոշումը հիմնավորվում է ԱՄՆ-ի այն պնդումներով, թե Սիրիան ապաստան է տալիս ահաբեկիչներին եւ գաղտնաբար զանգվածային բնաջնջման զենք է մշակում:

Եվ մամուլը կսկսի կմկմալ, թերանալ

Այս օրենսգրքով իշխանավորներն անխոցելի են դառնում իրենց պաշտոնի «թամբերի» վրա

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Երբեւ քրեական հանցատեսակներ զրպարտանքի ու վիրավորանքի հայտնությունը ՀՀ քրեական նոր օրենսգրքում տարակարծությունների ու տագնապի ալիք բարձրացրեց հատկապես լրագրողների շրջանում: Որքանով է արդարացված գրչի մարդուն «նախազգուշացնելը» քանդի ճաղերով, երբ մեր երկիրը նոր-նոր փորձում է հեգել ժողովրդավարության այբուբենի առաջին տառերը, երբ լրագրողի նույնիսկ ամբարտավանության արտահայտությունները մեկ անգամ չէ, որ պատժվել են բիրտ ուժի միջամտությամբ: «Ազգ»-ի զրուցակիցն է Հայաստանի փաստաբանների միության անդամ ՌՈԲԵՐՏ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆԸ:

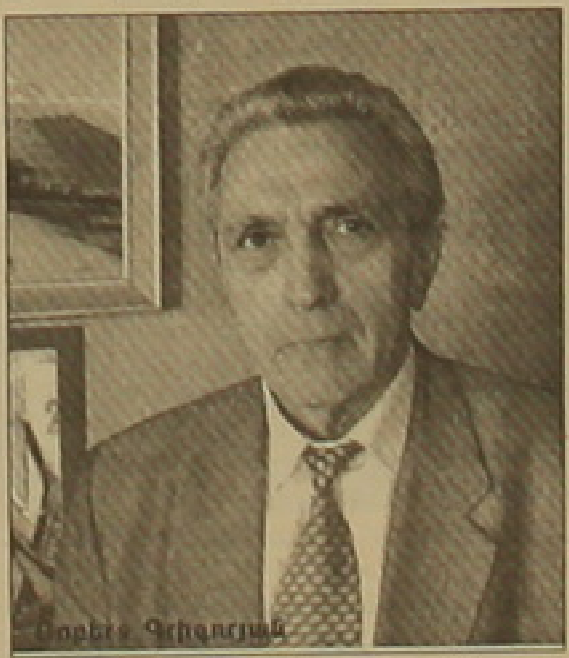

Ռոբերտ Գրիգորյան

- Նախ սկսենք սահմանումից: Որքանո՞վ են լիարժեք զրպարտության ու վիրավորանքի սահմանումները, հնարավո՞ր է դրանք առնել բանաձեւի մեջ:

- Քրեական օրենսգրքի համաձայն զրպարտությունը ուրիշի պատիվն ու արժանապատվությունը նվաստացնող կամ բարի համբավն արատավորող արտահայտություններն ու գործողություններն կամ ակնհայտ սուտ տեղեկություններն են: Սահմանումը, ինչպես տեսնում եք, շատ անորոշ է, եւ որեւէ տեղեկություն կամ հաղորդում կարող է այդպիսին համարվել կամ չհամարվել: Այսինքն, այնպիսի չափորոշիչներ, որոնց միջոցով կարողանանք որոշել, թե այս արտահայտությունը զրպարտություն է, թե ոչ, օրենսդիրն ուղղակի չի բվարկում: Յուրաքանչյուր կոնկրետ դեպքում կոնկրետ դրսեւորումը պիտի հաշվի առնվի, բայց նույնիսկ այս հանգամանքն էլ բավարար չէ, որովհետեւ յուրաքանչյուր անձ անհատականություն է, որ իր սեփական մեկնակետն ու վերաբերմունքն ունի մարդկանց եւ հասարակական տարբեր երեւույթների նկատմամբ:

Տես՝ էջ 4

Նոր Դելիում բռնաբարել են շվեյցարացի դիվանագիտուհու

Հնդկաստանի մայրաքաղաքում գիշերն ապահով չէ նույնիսկ օտարերկրյա դիվանագետի համար, եթե կին է: Չորեքշաբթի գիշեր, ինչպես հաղորդում են միջազգային լրատվական ծառայությունները, Նոր Դելիի հարուստ փողոցներից մեկում անծանոթ 2 անձինք իր իսկ ավտոմեքենայի մեջ բռնաբարել են Շվեյցարիայի դեսպանատան աշխատակցուհուն, որը հենց նոր էր վերադարձել կինոթատրոնից: Վերջերս Հնդկաստանի մեծ քաղաքներում կանանց բռնաբարության դեպքերն այնքան են բազմացել, որ մի շարք օրենսդիրներ պահանջում են քրեական օրենսգրքում փոփոխություններ կատարել եւ բռնաբարության հանցանքի համար կախաղան պատիժ սահմանել:

Երեւանի կոնյակի գործարանում ամոնիակի արտահոսք

Արտակարգ իրավիճակների վարչության լրատվության կենտրոնի մեզ տրամադրած օպերատիվ նյութից տեղեկանում ենք, որ երեկ, հոկտեմբերի 16-ին, ժ. 13:35-ին, Երեւանի կոնյակի գործարան ՓԲԸ-ի սառնարանակոմպրեսորային արտադրամասում կոնդենսատորի միացման զոդված հատվածից տեղի է ունեցել ամոնիակի արտահոսք՝ ծավալով մոտ 1 կգ: Անմիջապես ձեռնարկվել են ջրային պաշտպանական կանխարգելիչ աշխատանքներ: Հեղուկ ամոնիակ տեղափոխող մեքենայի միջոցով իրականացվել է ամոնիակի արտամղումը: Վտանգը կանխված է, իրավիճակը ներկա դրությամբ վերահսկելի է, հավաստիացնում է ԱԻՎ լրատվության կենտրոնը:

Լրաքաղը ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆԻ

ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔ

Գյուղացուն աջակցելու ցանկությամբ

Այս տարի Վարդենիսի տարածաշրջանում կարտոֆիլի բերքն առատ էր: Այս փաստը երեկ նշում էին Վանեւան, Ծովակ գյուղերի եւ Վարդենիս քաղաքի բնակիչները, որոնք այս օրերին «Մուլտի գրուպ» կոնցեռնի ցանքատարածքներում բերքահավաքի են մասնակցում:

Տեսարանը տպավորիչ էր, մանավանդ մեր օրերում, երբ գյուղատնտեսության մեջ կոլեկտիվ աշխատանքի չես հանդիպի: Շուրջ 500 մարդ են աշխատում այստեղ, օրական 2000 դրամ վարձավճար եւ օգնություն «Մուլտի գրուպից»՝ կարտոֆիլ, ալյուր եւ, իհարկե, «Կոտայք» գարեջուր:

«Շատ գոհ ենք, որ Գագիկ Ծառուկյանն օգնում է մեզ: Աշխատելու հնարավորություն ունենք, ընտանիքի կարիքներն էլ կարողանում ենք հոգալ: Երեխաներին շորով, կոշիկով, դասագրքերով կարողանում ենք ապահովել», նշում էին գյուղացիները:

Այս տարի յուրաքանչյուր հեկտարից շուրջ 40-50 տոննա կարտոֆիլի բերք է ստացվել (մշակվել է 120 հեկտար): Անցյալ տարի այն կերակրեց մեր բանակի զինվորներին: Այս տարի եւս «Մուլտի գրուպը» պաշտպանության նախարարության հետ պայմանագիր ունի, սակայն բերքն ավելի է, քան անցյալ տարի, եւ կընդգրկվեն իրացման նոր շուկաներ:

Գ. Ծառուկյանը գյուղացիների հետ զրուցելիս:

«Մուլտի գրուպ» կոնցեռնի հիմնադիր նախագահ Գագիկ Ծառուկյանը երեկ Գեղարքունիքի մարզ էր մեկնել տեսնելու՝ ինչպես է ընթանում բերքահավաքը, զրուցելու գյուղացիների հետ: Գագիկ Ծառուկյանի խոսքով, տարեց տարի ընդլայնվում է «Մուլտի գրուպի» գործունեությունն այս տարածաշրջանում: Առայժմ օգտագործվել է 120 հեկտար հողատարածք, առաջիկայում կմշակվեն գորենի նոր տարածքներ: Բնականաբար, սա ենթադրում է աշխատանք եւս տասնյակ հարյուրավոր գյուղացիների համար:

Սովորաբար օգնողին են օգնության խնդրանքով դիմում: Այս պարագայում էլ, երբ Գագիկ Ծառուկյանին շրջապատողն անապահով խավն էր, տարբեր սոցիալական խնդրանքներն անպակաս էին: Դրանցից ոչ մեկը չմերժվեց: Բնականաբար:

Մ. Հ.

«27»-ի դատավարության ընթացքում անհեթեթ հայտարարությունները շատանում են

Ավելանում են հարցականները

Ամբաստանյալ Նաիրի Հունանյանի ինքնազգացողությունը հոկտեմբերի 15-ին վատացել է: Երեկ «Հոկտեմբերի 27»-ի գործով դատավարության ժամանակ նման «կարեւոր» հայտարարություն արեց Նաիրի Հունանյանը: Ամբաստանյալն ավելացրեց նաեւ, որ վատ զգալուց հետո քնել է դեղերի օգնությամբ, որեւէ բան չի կարողացել գրել:

Չգրելու հանգամանքը Հունանյանը կարեւորեց, քանի որ լրացուցիչ վկաներ հրավիրելու եւ նյութեր հրապարակելու մասին միջնորդություններ պիտի աներ: Ուստի խնդրեց նիստը հետաձգել մինչեւ երկուշաբթի:

Հունանյանի պաշտպան Սամվել Մարտիրոսյանը միացավ պաշտպանյալին: Մեղադրող Գագիկ Ավետիսյանն էլ Հունանյանի վատառողջության առումով նշեց, թե նա ձեւացնում է: Սրան ի պատասխան Նաիրի Հունանյանը հայտարարեց, որ դեռեւս անցյալ շաբաթ ի վիճակի չի եղել մասնակցելու դատավարությանը, բայց մի կերպ մասնակցել է: Իսկ դերասանություն Հունանյանը չի արել՝ ի տարբերություն ուրիշների:

Սամվել Ուզունյանը նշեց, որ եթե մեկուսարանի բժիշկներն ամբաստանյալին ուղարկել են, ապա գտել են, որ նա ի վիճակի է մասնակցելու դատաքննությանը: Այս կապակցությամբ էլ Հունանյանը հակադրվող ասելիք ուներ: Ամբաստանյալը նշեց, որ տարբերություն կա դատաքննության ժամանակ նստելու եւ մասնակցելու միջեւ: Ընդ որում, ինքը միշտ եղել է ակտիվ, ինչպես եւ ակտիվ է դատավարության ներկա փուլը: Դատավոր Սամվել Ուզունյանն ասաց, մի՞թե Հունանյանին թվում է միայն ինքն է աշխատում: Ուստի Ուզունյանն առաջարկեց հետեւել, թե ինչպես են աշխատում դատավարության մյուս մասնակիցները:

Ինչեւէ, նիստը չհետաձգվեց: Այնուհետեւ Հունանյանի պաշտպան Սամվել Մարտիրոսյանը, հայտնելով իր պաշտպանյալի ցանկությունը, միջնորդեց գործի բազմակողմանի քննության համար անջատված մասով նախաքննություն իրականացնող մարմնից պահանջել եւ հրապարակել 2003 թ. սեպտեմբեր-հոկտեմբեր ամիսներին Նաիրի Հունանյանի տված ցուցմունքները:

Նախագահող Սամվել Ուզունյանը պատասխանեց, որ դատարանն իրավունք չունի ընթացող նախաքննությունից ցուցմունքներ պահանջելու, իսկ եթե այդ ցուցմունքները լսելու կարիք կա, ապա Հունանյանը դահլիճում նստած է:

Վազգեն Սարգսյանի իրավահաջորդի շահերի պաշտպան Օլեգ Յունոշեւը նախ պահանջեց արձանագրել իր առարկությունները դատավոր Սամվել Ուզունյանի, ըստ Յունոշեւի, անօրինական գործողությունների դեմ: Յունոշեւի կարծիքով, Հունանյանը միջնորդություն արեց, որն օրենքով պիտի դրվեր քննարկման: Սամվել Ուզունյանը պարզաբանեց, որ միջնորդություն չի եղել, Հունանյանը ներկայացրել է իր խնդրանքը դատարանին:

Դրանից հետո տուժողի ներկայացուցիչ Լյովա Եղիազարյանը միջնորդություն ներկայացրեց ներկայացուցիչներ Արամազդ Զաքարյանի եւ Սուրեն Սուրենյանցի դատարան վերադառնալու մասին: Այս կապակցությամբ դատավոր Ուզունյանը նշեց, որ իր առաջնային խնդիրը դատարանում կարգ ու կանոն հաստատելն է, մինչդեռ Արամազդ Զաքարյանը եւ Սուրեն Սուրենյանցը խանգարում էին դատական նիստը:

Միջնորդությունը դրվեց քննարկման: Հետաքրքրական էր, որ ամբաստանյալ Նաիրի Հունանյանը, հանդես գալով դատարանից հեռացված ներկայացուցիչների օգտին, նշեց, որ, իր հիշելով, Արամազդ Զաքարյանը անհարգալից է խոսել ոչ թե դատարանի, այլ պետության հասցեին: Ի դեպ, այս խոսքերի առնչությամբ Հունանյանը համոզմունք հայտնեց, որ ոչ ոք իր հիշողությանը չի կասկածում՝ ավելացնելով, թե «ես էլի բաներ կհիշեմ»: Ինչեւէ, Հունանյանը չառարկեց ներկայացուցիչների դատարան վերադառնալու կապակցությամբ: Այնուհետեւ փորձեց անցնել այլ թեմաների:

Դատավոր Սամվել Ուզունյանի համբերությունը հատեց. «Այնքան տիպիկ է այս գործը, որ իշխանափոխության հոտը դատարանում էլ է գալիս»: Ասաց ու մերժեց միջնորդությունը՝ պարզաբանելով, որ Արամազդ Զաքարյանի եւ Սուրեն Սուրենյանցի ասածներն անձնական վիրավորանք չեն դատավորի հասցեին: Նրանք խանգարել են դատական նիստը, ուստի եւ որպես անձինք զրկվել են դատական նիստին մասնակցելու իրավունքից: Ըստ Սամվել Ուզունյանի, հիշյալ անձանց դատական նիստից հեռացնելով չեն սահմանափակվել տուժողների իրավունքները, քանի որ նրանք կարող են ունենալ այլ ներկայացուցիչներ, ովքեր կպահպանեն դատական նիստի կանոններն ու էթիկան:

Միջնորդությունը մերժելուց հետո Նաիրի Հունանյանը հանդես եկավ հայտարարությամբ: Նա նախ անդրադարձավ մեղադրող Գագիկ Ավետիսյանի խոսքերին, թե Հունանյանը վերջին ժամանակներս «շուռ է եկել 180 աստիճանով»: Հունանյանը «բացատրեց», որ թերեւս դատավարության մեծ ընդմիջումից հետո մեղադրող կողմին միացած Կորյուն Փիլոյանն ինքն էլ չգիտի, որ «մեղադրողներին միացել է դեռեւս հունիսին՝ Նաիրի Հունանյանի եւ Ռոբերտ Քոչարյանի միջեւ ձեռք բերված պայմանավորվածությամբ»:

Այնուհետեւ դատավորը փորձեց անցնել ըստ դատաքննության հաջորդ քայլին, սակայն ամբաստանյալ Էդիկ Գրիգորյանը տեղեկացրեց, որ առարկություններ ունի դատարանում հրապարակված նյութերի մասով: Գրիգորյանի հիշատակած տվյալներից թերեւս հետաքրքրական էր այն, որ, ըստ Գրիգորյանի, Դերենիկ Բեջանյանը նոյեմբերի 13-ին (ենթադրվում է 2002 թ.- Ա. Հ.) ինքնասպանության փորձ է կատարել: Բեջանյանը դրանից առաջ թողել է գրություն:

Հետաքրքրական է, որ, ինչպես նշեց Սամվել Ուզունյանը, գործի նյութերում այդ գրությունը չկա, ուստի եւ հնարավոր չէր հրապարակել: Հնարավոր չէր, սակայն պարզվեց, որ Բեջանյանը գրության մեջ նախ նշել է, թե ժամանակին ինքը չի իմացել՝ ովքեր էին իրեն ստիպում տալ Վանոյի անունը: Այնուհետեւ Բեջանյանը գրել է, որ Հայաստանում դիկտատուրա է եւ այն անփոփոխելի է: Բեջանյանի խոսքերով, ամեն անգամ իրեն վախեցրել են Սամվելով եւ Սեյրանով, սպառնացել, որ իր աչքի առաջ կվնասեն ընտանիքին: Դրա համար էլ Բեջանյանը նախ ընտրել է ինքնասպան լինելու ճանապարհը:

Թե այս գրության մեջ ասվածները հատկապես ինչին եւ ում են վերաբերում՝ պարզ չեղավ:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Սպառողը՝ անվերջ խաբված վիճակում

«Ազգը» երեւի ամենից հաճախ է անդրադառնում պարենամթերքի շուկային՝ պարբերաբար ներկայացնելով ժամկետանց, կեղծված մթերքների տեսականին: Սպառողին իրազեկելու եւ դասեր տալու փորձեր անելով հանդերձ, մենք էլ պարբերաբար հայտնվում ենք որոգայթում: Ձկան այս պահածոն մեր աշխատակիցներից մեկը գնել է Աբովյան փողոցում գտնվող «Լիություն» հայտնի վաճառակետից: Ղեկավարվելով պիտակի ցուցումներով, թե պիտանելիության ժամկետին դեռ 3 տարի կա, նա միամտաբար գնում է 2 տուփ եւ տուն հասնելով՝ տհաճ անակնկալի գալիս: Բացված տուփում «Լոսոսի» համասեռ զանգվածի փոխարեն ջրիկ, շիլայանման խյուս էր:

Կրկին հիշեցնենք սպառողներին, որ շոգ ամռանը հաջորդող այս ամիսներին խիստ վերապահումով պետք է վերաբերվել այն մթերատեսակներին, որոնք մեզ հետ «պարեցին» ամռան 30-35 աստիճան շոգերը, եւ շուտ փչացող մթերքների շարքում են դասվում: Դրանք, անկասկած, շարքից շուտ դուրս չէին գա, եթե պահպանման պայմանները պահպանվեին նաեւ շոգերին: Պիտակի ցուցումը նշում է, որ պահածոն անվնաս կմնա միայն 0-15 ջերմաստիճանի պայմաններում: Դատելով տուփի պարունակությունից ու նեխահոտից, այն հաստատ սառնարանում չի պահվել:

Փաստը լրացնելով, նշենք նաեւ «Լոսոս»-ին բախտակից այն մթերքների անունները, որոնք վաճառվել են պահպանման պայմանների խախտումներով, եւ անցած ամիս մեր վաճառակետերում դրանք հայտնաբերել է սպառողների շահերի պաշտպանության միությունը. թխվածքաբլիթ «Between M», կաթնաշոռ «Jonson», ծովախեցգետնի ձողիկներ՝ «Գուրման», շոկոլադե տորթ «Պրիչուդա», նարնջի վաֆլի, շոկոլադե կրեմ «Nutkav», կարագ «Anchor», կարամել «Beygi», յուղ «Aftab», մարգարին «Neba»:

Կ. Պ.

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Փոխհատուցման գումարների չնչին ավելացում

Զոհված ազատամարտիկների մայրերը դժգոհում են

Երեկ կառավարությունը 1000-ական դրամով ավելացրեց Հայրենական մեծ պատերազմի վետերաններին եւ հաշմանդամներին տրվող տրանսպորտի եւ էլեկտրաէներգիայի փոխհատուցման գումարները: Եթե նախկինում դրանք կազմում էին 2000 եւ 2500 դրամ, ապա այսուհետեւ կկազմեն 3000 եւ 3500 դրամ: Այս մասին կառավարության նիստին հաջորդած մամուլի ասուլիսի ժամանակ հայտնեց ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարար Վարդան Խաչատրյանը: Նա նաեւ անդրադարձավ զինծառայողների, զոհված ազատամարտիկների ընտանիքներին տրվող դրամական օգնության գումարներին, որոնց վերաբերյալ նմանապես կառավարությունը համապատասխան որոշում էր ընդունել: Համաձայն այդ որոշման, ընտանիքի յուրաքանչյուր անդամին տրվում է 1000 դրամ, բայց ամբողջ գումարը՝ ոչ ավելի, քան 4000 դրամ:

Երեկ կառավարության շենքի մուտքի առջեւ հավաքվել էին զոհված ազատամարտիկների մայրերը: Նրանք բողոքում էին, որ էլեկտրաէներգիայի հին պարտքերի գումարն է իրենցից պահանջվում: Մինչդեռ համաձայն կառավարության եւ էլցանցերի նոր սեփականատերերի կնքած պայմանագրի, ինչպես տեղեկացրեց ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարը, այդ գումարը նրանցից չպետք է պահանջվեր: Դրա պատճառը, ըստ նախարարի, այն էր, որ հիշյալ անձանց ցուցակները ճշգրտված չեն: Այդ հարցի վերջնական կարգավորման համար երեկ վարչապետը հանձնարարական է տվել, եւ Վարդան Խաչատրյանի կարծիքով, հարցը լուծված կարելի է համարել:

Սակայն զրուցելով բողոքավորների հետ, պարզեցինք, որ նրանց դժգոհությունն ավելի ընդհանրական է: Իրենց որդիներին հայրենիքի պաշտպանությանը զոհ տված այդ մարդիկ պահանջում են, որ կառավարությունը միջոցներ գտնի իրենց արժանավայել կենսամակարդակի ապահովման համար: Եվ սա այն դեպքն է, երբ նրանց իրավացիության մասին երկրորդ կարծիք լինել չի կարող: Իշխանությունները պարտավոր են այս խնդրի լուծման համար միջոցներ գտնել:

Ա. Մ.

Ջրի սակագները կբարձրանան, իսկ դոտացիան կնվազի

Ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարար Վարդան Խաչատրյանը երեկ հայտնեց, որ եկող տարվա բյուջեն կազմվել է՝ նկատի ունենալով ջրի սակագների բարձրացումը: Արդյունքում, ըստ նախարարի, բյուջեից նվազելու է ջրային տնտեսության համակարգին տրվող դոտացիան: Այս տարվա 7 մլրդ դրամի փոխարեն եկող տարի այդ գումարը կկազմի 4 մլրդ դրամ: Տարբերությունը կուղղվի նպաստների եւ թոշակների ավելացմանը:

Ով պետք է զբաղվի ուսուցիչների աշխատավարձով

Երեկ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարը մի տարօրինակ հայտարարությամբ հանդես եկավ: Նա հայտնեց, որ ուսուցիչների աշխատավարձը կազմում է 18 հազար դրամ, մինչդեռ ուսուցիչներն ասում են, որ ստանում են 14-15 հազար դրամ: Ըստ նախարարի, ուսուցիչները տնօրեններից եւ կրթության վարչությունից պետք է բացատրություն պահանջեն, թե ինչու են այդքան ստանում: Մինչդեռ, մեր կարծիքով, այդ հարցով պետք է զբաղվեն կառավարությունն ու համապատասխան նախարարությունները, քանի որ խոսքը համատարած երեւույթի մասին է:

Ա. Մ.

Արտառոց դեպքեր եւ պատահարներ

ՀՀ ոստիկանության հասարակայնության հետ կապի եւ լրատվության վարչությունից ստացված օպերատիվ տվյալներից, «Ազգի» ընթերցողներին ենք ներկայացնում առավել ուշագրավ եւ արտառոց դեպքերը:

Զգուշացե՛ք անծանոթ ուղեւորներից

Հոկտեմբերի 3-ին Հարավ-արեւմտյան թաղամասի տոնավաճառի մոտից գիշերվա ժամը 4:00-ին երկու անհայտ քաղաքացի խնդրել են մի քաղաքացու իրենց տեղափոխել Նորք-Մարաշ եւ Հանրային հեռուստատեսության մոտակայքում բռնություն գործադրելու սպառնալիքի տակ հափշտակել են «Գազ-3102» ավտոմեքենան ու դիմել փախուստի: Թալանված ավտոմեքենան հաջորդ օրը հայտնաբերվել է Սարիթաղի տներից մեկի մոտ: Հետագա միջոցառումներով բերման են ենթարկվել Ա. Ի.-ն եւ Կ. Մ.-ն: Հարուցվել է քրեական գործ:

Գնացքի ռելսերին պառկածը Ժիրայր Աբոյանն էր

Հոկտեմբերի 10-ին, ժամը 2:30-ին հիվանդանոցից հաղորդում է ստացվել, որ իրենց մոտ է տեղափոխվել անհայտ քաղաքացու դիակ: Պարզվել է, որ նույն օրը, ժամը 00:40-ի սահմաններում Երեւանի լոկոմոտիվային դեպոյի մեքենավար Լ. Ս.-ն գնացքը վարելիս երկաթգծի Այգավան-Արարատ գծահատվածի 565 կմ երրորդ պիկետում ռելսերի միջեւ նկատել է պառկած մարդու եւ միջոցներ ձեռնարկել գնացքը կանգնեցնելու: Սակայն վերջինս ստացել է մարմնական վնասվածքներ եւ հիվանդանոց տեղափոխվելիս մահացել է: Ոստիկանները պարզել են, որ տուժողը Այգավան գյուղի բնակիչ Ժիրայր Աբոյանն է (ծնվ. 1960 թ.): Դեպքի մյուս հանգամանքները պարզվում են:

Թալանվել է 22 գերեզման Այնթապ գյուղում

Հոկտեմբերի 12-ին, ժամը 00:50-ին գողություն կատարելու կասկածանքով Այնթապ գյուղի գերեզմանատան տարածքից բերման են ենթարկվել Հ. Ն.-ն, Կ. Բ.-ն, Կ. Ռ.-ն եւ վերջինիս անձնական օգտագործման «Մոսկվիչ 412» ավտոմեքենան: Պարզվել է, որ վերջիններս հոկտեմբերի 12-ին, ժամը 00:30-ի սահմաններում նշված գերեզմանատնից փորձել են գողանալ գերեզմանների ցանկապատերի դյուրալյումինե զարդանախշերը: Հետագա միջոցառումներով հոկտեմբերի 16-ին պարզ է դարձել, որ վերջիններս հոկտեմբերի 1-10-ն ընկած ժամանակահատվածում գողացել են Այնթապ գյուղի գերեզմանատնից թվով 22 գերեզմանոցից ցանկապատերի 280 կգ ընդհանուր կշռով դյուրալյումինե զարդանախշեր: Գողոնն առգրավված է, հանցագործները ձերբակալված են:

Լրաքաղը
ՄԱՐԻՆԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆԻ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԲ տարի

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ

Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com

www.azg.am

Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ. 521635

Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ. 529221

Լրագրողների սենեակ
/հեռ. 581841

Համակարգ. ծառայութիւն
/հեռ. 582483

Apple Macintosh
համակարգչային շարուածք
«Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:

Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN /phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

«Ոչ լեգիտիմ իշխանությունները չեն կարող Ղարաբաղի հարցում հասնել լուրջ եւ ցավալի փոխզիջումների»

Սկիզբը էջ 1

Բաքվում շարունակվում են բռնությունները, ոստիկանությունը Իսա Գամբարի կողմնակիցներին սաստելու նպատակով դիմում է բիրտ միջոցների՝ օգտագործելով մահակներ, արցունքաբեր գազ:

Ռուսաստանի նախագահ Վլադիմիր Պուտինը շնորհավորել է Իլհամ Ալիեւի ընտրությունը նախագահի պաշտոնում:

Համաձայն ՌԴ նախագահի մամլո ծառայության, Պուտինը

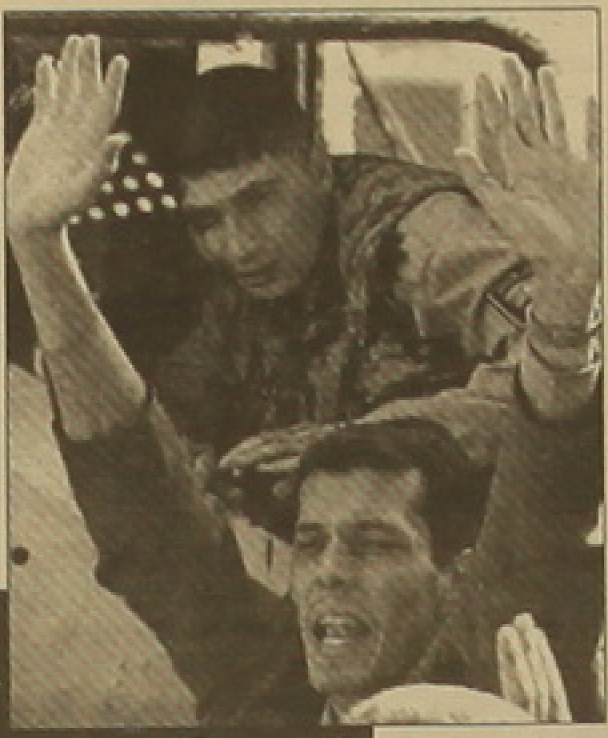

շնորհավորական ուղերձում ասել է. «Ընտրություններում ձեր համոզիչ հաղթանակը ցույց տվեց, որ Ադրբեջանի ժողովուրդը սատարում է երկրի զարգացման եւ արտաքին քաղաքական կողմնորոշման ձեր որդեգրած կուրսը»:

«Ընտրություններում հաղթել եմ ես: Այն տեղամասերում, որտեղ եղել են միջազգային դիտորդներ, հաշվումները ցույց են տալիս, որ իմ օգտին քվեարկել է ընտրողների 60-80 տոկոսը», հայտարարել է Իսա Գամբարը:

Վրացական առաջատար բոլոր հեռուստաընկերությունները, որոնց թղթակիցները կես ժամը մեկ ուղիղ եթեր են մտնում, գրեթե առանց մեկնաբանությունների ցուցադրում են Բաքվի փողոցներում շարունակվող բռնությունները: Ոստիկանության ուժերի եւ մուսավաթականների բախումների ընթացքում մի քանի տասնյակ մարդ, այդ թվում 13 ոստիկան, տարբեր աստիճանների վնասվածքներ են ստացել: Բաքվի ոստիկանությունն «անզգուշորեն» ծեծել է նաեւ միջազգային դիտորդների, ընդ որում ընտրատեղամասերում: Համընդհանուր ծեծից բաժին է հասել նաեւ ադրբեջանցի լրագրողներին:

Ադրբեջանի նորընտիր նախագահ Իլհամ Ալիեւն ընտրություններից առաջ հայտարարել էր, որ ղարաբաղյան հարցի կարգավորման բանակցություններում ինքը շարունակելու է հոր՝ Հեյդար Ալիեւի կիսատ թողած գործը:

«Ազգը» հեռախոսազրույցներով ադրբեջանցի քաղաքական վերլուծաբաններից փորձեց պարզել, թե ինչպիսի անդրադարձ կունենան Ադրբեջանի նախագահական ընտրությունները ղարաբաղյան կարգավորման խաղաղ գործընթացի վրա:

Ադրբեջանում հայտնի քաղաքական վերլուծաբան Ռասիմ Մուսաբեկովը մեզ հետ զրույցում նշեց, որ եւ Հայաստանում, եւ Ադրբեջանում նախագահական ընտրությունները կեղծվել են, եւ «ոչ լեգիտիմ իշխանությունները չեն կարող Ղարաբաղի հարցում հասնել լուրջ եւ ցավալի փոխզիջումների»:

Ըստ Մուսաբեկովի, իշխանությունը բռնի ուժով զավթած իշխանությունները, չունենալով ժողովրդի աջակցությունը, չեն կարող այլ բան անել, քան ցույց տալ, թե փորձում են Ղարաբաղի հարցը լուծել:

«Ռոբերտ Քոչարյանը եւ Իլհամ Ալիեւը շարունակելու են հարցի խաղաղ կարգավորման իմիտացիան ճիշտ այնպես, ինչպես էր Հեյդար Ալիեւի ժամանակ», ասաց Մուսաբեկովը:

Հ. Ալիեւի նախկին օգնականներից Էլդար Նամազովը նշեց, որ ԵԱՀԿ-ը եւ Եվրախորհուրդը Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահական ընտրությունները ճանաչում են ոչ ժողովրդավարական, ինչը «բացասաբար կանդրադառնա ԼՂ խնդրի կարգավորման վրա»:

«Եթե անգամ Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահները կարողանան ԼՂ հարցում հասնել ինչ-որ փոխզիջման, ապա դա կյանքի կոչելը գրեթե կլինի անհնար, քանի որ Ի. Ալիեւը եւ Ռ. Քոչարյանը չեն վայելում իրենց պետությունների ժողովրդի աջակցությունը, հետեւաբար՝ նրանք չեն կարող ժողովրդին բացատրել, թե ինչու է պետք գնալ փոխզիջման», ասաց Նամազովը:

Նա նաեւ նկատեց, որ եւ Հայաստանում, եւ Ադրբեջանում ներքաղաքական իրավիճակը կշիկանա, երբ նախագահները փորձեն որեւէ փոխզիջման հասնել, քանի որ ընդդիմությունը դա կշահարկի եւ ժողովրդին կհամոզի, որ «անօրինական իշխանությունները դավաճանում են երկրի ազգային շահերին»:

Ընտրությունների նախօրեին **«Ազգը»** կապվել էր Բաքվի հետ եւ Իսա Գամբարից ճշտել, թե նախագահ ընտրվելու դեպքում ի՞նչ քաղաքականություն կորդեգրի ԼՂ հարցում:

«Նախագահ ընտրվելու դեպքում ես կփորձեմ խաղաղ ճանապարհով կարգավորել խնդիրը, այլ ոչ թե (Ադրբեջանի եւ Հայաստանի) իշխանությունների օրինակով իբր հարցը խաղաղ ճանապարհով կարգավորելու իմիտացիա կստեղծեմ», ասել էր Գամբարը:

Առայժմ տեղեկություններ չկան, թե որդու ընտրությանն ինչպես է արձագանքել ենթադրաբար Քլիվլենդի կլինիկայում ապաքինվող Հեյդար Ալիեւը:

Թուրքական ինքնաթիռ «Զվարթնոց»-ում

Թուրքիան դրանով Հայաստանի առջեւ բացում է իր օդային տարածքը

Հակառակ Ադրբեջանի նախագահական ընտրությունների անցկացման փաստին եւ դրանց նկատմամբ Թուրքիայի հետաքրքրություններին, թուրքական «Աքշամ» թերթը նոյեմբերի 16-ի համարում որպես լուսանցքային լուր տեղ է հատկացրել Ստամբուլից Երեւան կատարված չարտերային չվերթին: «Եվ այսպես հայաստանյան սահմանադուռն օդում բացվեց» խորագրով Գյուլեր Քյոմուրջու ստորագրությամբ հոդվածում «Աքշամը» գրում է. «Այսօր չափազանց կարեւոր օր է: Անձամբ ականատես եմ լինելու պատմական իրողությանը: Քիչ թվով լրագրողների, հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչների հետ թուրքական դրոշով զարդարված ինքնաթիռով Ստամբուլից թռչում ենք Երեւան: Երեկոյան Երեւանում Հայաստանի պաշտոնական պատվիրակության հետ «Աղրի», կներեք, նրանց արտահայտությամբ «Արարատ» հյուրանոցում, մասնակցելու ենք «սահմանադուռն օդում բացելու» հանդիսավոր արարողությանը:

Թղթակցուհին վերոհիշյալ չվերթի առնչությամբ հարկ է համարում հիշեցնել հետեւյալը.

1. Թուրքիան, որ տարիներ շարունակ իր դռները փակ է պահում Հայաստանի առջեւ, 2003 թ. նոյեմբերի 16-ին բացեց երկրի օդային տարածքը: Ներկայումս օրակարգում «ցամաքում սահմանադուռ բացելու» հարցն է: Ստացած տեղեկությունների համաձայն, «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցության կառավարությունը պատրաստվում է նաեւ դա բացել:

2. Երկար տարիներ անց վերջապես Երեւանի օդանավակայանում վայրէջք է կատարում թուրքական դրոշով զարդարված ինքնաթիռը՝ դրանով սկսվում են Հայաստանի եւ Թուրքիայի միջեւ շաբաթը երկու անգամ նախատեսվող փոխադարձ թռիչքները: Այս «խորհմաստ» թռիչքներն իրականացնում է թուրքական մասնավոր ավիաընկերությունը, որը եվրոպա կատարած չարտերային չվերթներով հայտնի «Ֆլայեր» ընկերությունն է: Հայաստանի առջեւ օդային տարածքի բացմանն իր լոբբիստական գործունեությամբ մեծապես նպաստել է Եվրասիական միությունը:

3. Օդային տարածքի բացմանը եւ չվերթի կազմակերպմանը նպաստած միությունը ղեկավարում է Շուլե Քըլըչարսլանը: Տիկին Շուլեն մեկ տարի առաջ, որպես «Թուրք-հայ երիտասարդ կանանց խմբի» ներկայացուցիչ, Երեւանում կազմակերպել էր կանանց միջազգային օրվա հանդիսությունները:

4. Եվրասիական միությունը, տկն Շուլեի բնութագրմամբ, ոչ միայն կենտրոնանում է Հայաստան-Թուրքիա հարաբերությունների վրա, այլեւ մշակում է տարածաշրջանային քաղաքականության ռազմավարությունը: Միության խորհրդատվական խորհրդի կազմում են Ալեն Մակովսկին, Պոլ Միչել Ուիբին, Դեւիդ Ֆիլիպսը, Սամսոն Օզարարատը, Նեջդեթ Փամիրը (էներգետիկայի մասնագետ), Մահմութ Քոչաքը (Մեջլիսի պատգամավոր), ինչպես նաեւ մի շարք նախկին դեսպաններ, համալսարանի դասախոսներ: Տկն Շուլեն միաժամանակ «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցության Ստամբուլի քաղաքային վարչության անդամ է:

5. Վերջում կարեւոր մի հանգամանք: Հայաստանի առջեւ թուրքական սահմանի բացումը օդային տարածքի բացումով սկսելու առաջարկը մեր մեծ եղբայրն է արել: Ավելին՝ այդ մասին դեռեւս հուլիսի 21-ին Վաշինգտոն կատարած այցի ընթացքում «բացահայտ» տեղեկացրել է արտգործնախարար Աբդուլլահ Գյուլին:

Երեկ ուշ երեկոյան վերոհիշյալ ինքնաթիռը «Զվարթնոց» օդանավակայանում վայրէջք է կատարել: Թուրքիայից Երեւան ժամանած լրագրողների թվում են պոլսահայ «Մարմարա» թերթի խմբագիր Մաքրուհի Հակոբյանը եւ «Ժամանակ» թերթի գլխավոր խմբագիր Արա Քոչը: Ստացած տեղեկություններով, չվերթի բացումն անմիջականորեն նախաձեռնել է մեր ազգակից Տիգրան Ալքընը:

Հ. Չ.

Ազգային ինքնագիտակցությունը կաղապար չէ, այլ ապրելակերպ

Իսկ մենք տառապում ենք մեր իսկ ստեղծած կաղապարներից....

էթնիկ կաղապարները, որ հետզհետե խորանում են մեր հասարակության մեջ, ամենից առաջ դրսեւորվում են հայրենակցական, սոցիալական կամ այլ խմբերի առաջացմամբ: Ուսումնասիրությունները ցույց են տվել, որ նախագահական ու խորհրդարանական վերջին ընտրությունների ժամանակ անձնական շահեր հետապնդողները գործել են առավելապես հայրենակցական կամ մեկ այլ հենքի վրա՝ արհամարհանք ու մինչեւ անգամ ատելություն սերմանելով միմյանց նկատմամբ: Հասարակության տարանջատումը, կասկածի ու վախի մթնոլորտը, մարդկային ամենապարզ հարաբերություններում հաճախակի նկատվող սառնությունն ու կոշտությունը, բնական է, իրենց բացասական կնիքն են թողնում յուրաքանչյուրիս անհատականության վրա, երբեմն էլ հուսահատության դուռը հասցնում եւ ստիպում խորհել ու գտնել դրանց դեմն առնելու միջոցները: Մեզ հետաքրքրող հարցերի պատասխանները ստանալու նպատակով զրուցեցինք պատմական գիտությունների թեկնածու, ԳԱԱ ազգագրության ինստիտուտի գիտաշխատող, էթնոսոցիոլոգ **Ռուբեն Օհանջանյանի** հետ:

«Ազգային կաղապարներից ամենատարածվածն այսօր էթնիկ կաղապարն է, որեւէ խմբի սխեմատիկ, ընդհանրացված կերպարը: Ազգային բնավորություն հասկացությունը հաճախ շփոթում ենք ազգային կաղապար հասկացության հետ: Ազգային բնավորություն տերմինն, ընդհանուր առմամբ քիչ է գործածվում գիտության մեջ: Բնավորության որոշ գծերի մասին խոսվում է, եթե դրանք հաստատում են, բնորոշ ազգի մեծամասնությանը, միայն այդ դեպքում են դրանց անվանում ազգային բնավորության գիծ: Բայց այդօրինակ հետազոտությունները, կարելի է ասել, բավականին քիչ են:

Մենք հաճախակի ենք լսում «հայերն աշխատասեր են», իսկ «վրացիները ծույլ են» արտահայտությունները: Իսկ ի՞նչ է, չինացիներն աշխատասեր չե՞ն: Սրանք պարզագույն սխեմաներ են, որոնց մեջ այնքան շատ է հուզական մոտեցումը: Բոլոր դիտարկումները ցույց են տվել, որ էթնիկ կաղապարի մեջ հուզական երանգը շատ հզոր է: Հայ իրականության մեջ բավականին ուսումնասիրված է հայերի վերաբերմունքը ռուսների, ադրբեջանցիների, վրացիների, ինչպես նաեւ հայերի վերաբերմունքը հենց իրենց նկատմամբ: 80-ական թվականներին դրանք դիտվում էին իբրեւ ազգային հարաբերությունների չափանիշներ:

Ազգային յուրահատկությունները, ցավոք, շփոթում ենք ազգային բնավորության հետ: Իսկ ինչի՞ հիման վրա ենք ասում, որ հայերն աշխատասեր են: Նախ պետք է հետազոտել, թե որչափ է դա մեզ բնորոշ քանակային առումով, հետո համեմատել մեկ այլ ազգի նույն հատկանիշի հետ: Եթե իրատես լինենք, ապա աշխատասիրությունը բնորոշ է բոլոր ազգերին: Ուրեմն դա ոչ թե ազգային հատկանիշ է, այլ պարզապես մարդկային: Նույնը կարելի է ասել այլ հատկանիշների վերաբերյալ: Ազգային հոգեբանությունն ուսումնասիրելի է ամենից առաջ մշակույթի միջոցով: Համաշխարհային հետազոտությունները կատարվում են հենց այս ուղղությամբ: Հիշենք, որ ամերիկացիները ճապոնացիների հետ բարիդրացիական հարաբերություններ հաստատելու նպատակով առաջնակարգ գիտնականների ուղարկեցին Ճապոնիա, որպեսզի խորությամբ ճանաչեն նրանց հոգեբանությունը եւ ըստ այդմ համապատասխան քայլեր ձեռնարկեն ճապոնացիների անբարյացակամ վերաբերմունքը իրենց հանդեպ փոխելու համար: Ի պատիվ գիտնականների, դա լիովին հաջողվեց: Բնավ պատահական չէ, որ Մ. Նահանգների Պետդեպարտամենտում մշտապես աշխատում են հզոր գիտնականներ, որոնք հետազոտություններ են կատարում՝ պետական ճկուն քաղաքականություն մշակելու ուղղությամբ»:

Պրն Օհանջանյանը նկատեց, որ մեր իրականության մեջ սովորական երեւույթ է դարձել ժողովրդի ազգային գիտակցությունը շահարկելը: Եթե որեւէ քաղաքական ուժ կամ դեմք ցանկանում է շահեկան հարցեր լուծել՝ նրա համար հրաշալի միջոց է դարձել «ազգային» բառը գործածելով հոծ խմբեր տանել իր հետեւից: Ի դեպ, դա բնորոշ է ոչ միայն մեր իրականությանը, այլեւ շատ երկրների, բացառությամբ՝ նորմալ ժողովրդավարական երկրների, որտեղ գործում են հատուկ պատժամիջոցներ: Անշուշտ, ժողովրդավարական երկրներում էլ են ազգային խնդիրներ առաջանում, սակայն սոսկ կենցաղային մակարդակով՝ կապված վերաբնակվողների սոցիալական հարցերի, մշակութային զարգացման եւ այլ հարցերի հետ:

Ճապոնացիներն իրենց էթնիկ ինքնագիտակցությամբ թերեւս ամենահզորն են աշխարհում, զուր չէ, որ ազգային հոգեբանության ուսումնասիրման հարցերով այնտեղ զբաղվում է մի ամբողջ ինստիտուտ, որը բացահայտում է ազգի թե դրական, թե բացասական հատկանիշները:

«Ամեն մի ժողովուրդ ինքն է պահպանում իր յուրահատկությունները, ազգը մնում է ազգ՝ նախ եւ առաջ իր ինքնագիտակցությամբ: «Ես հայ եմ»՝ այս գիտակցությունը պետք է շատ ամուր լինի մեր մեջ: Ազգային հատկանիշներից ամենակարեւորը էթնիկ ինքնագիտակցությունն է կամ ինքնությունը:

Չմոռանանք, սակայն, որ յուրաքանչյուր ժողովրդի վարքը կարգավորվում է քաղաքական վերնախավի վարքի միջոցով: Մինչդեռ մեր քաղաքական վերնախավին հատուկ է խոսքի եւ գործի հակասությունը: Փոքր երկիր ենք, ամեն ինչ տեսանելի է ժողովրդին:

Մեր առջեւ ծառացած ամենալուրջ խնդիրը ժողովրդավարության խնդիրն է: Եթե այսօր կարգի չբերենք մեր երկրի մթնոլորտը, ապա առնվազն 15 տարի հետո կկանգնենք ժողովրդավարական աղետի առաջ: Հիմա էլ մոդայիկ արտահայտություն է դարձել, թե ժողովրդի մտածելակերպն է ամեն ինչում մեղավորը, դա է պետք փոխել: Ինքնախաբեություն է այդպես մտածելը:

Եթե շատերին թվում է, թե միայն տնտեսական վիճակը բարելավելով կհասնենք ազգային մեծ նպատակների ու կվերադարձնենք արտագաղթը, սխալվում են, որովհետեւ սոցիալական անարդարության, անօրինականության մթնոլորտի պայմաններում ժողովուրդն էլի կգնա օտար ափերում իր տեղը գտնելու, կգնա, որովհետեւ մեր ժողովուրդը չի սիրում խաբվել: Մեր ժողովուրդը հանգիստ է տանում դժվարությունները, երբ դրանց հիմքում ընկած են ճշմարտությունն ու արդարությունը», մեր զրույցի ավարտին ասաց պրն Օհանջանյանը:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Եվ մամուլը կսկսի կմկմալ, թերանալ

Այս օրենքով մեր իշխանավորներն անխոցելի են դառնում իրենց պաշտոնի «թամբերի» վրա

Սկիզբը էջ 1

Մեկի համար «ապուշ» բառը կարող է իբրեւ վիրավորանք հնչել, մյուսը հնարավոր է, որ դրան հումորով վերաբերվի, մտածելով, որ գրողն ինքն է ապուշ: Մեկը տվյալ արտահայտությունից կվիրավորվի, մյուսը՝ ոչ: Եվ անպայման պետք է տուժողի գնահատականը պարզ լինի, թե որքանով է այն համապատասխանում տվյալ հոդվածի պահանջներին: Օրենսգրքի այդ հոդվածներում օրենսդիրը շատ բան թողել է կիրառողների խղճին ու ինտելեկտին:

– Օրենքի առաջ բոլորը հավասար են, մինչդեռ շարքային քաղաքացիների համար, ում վիրավորանք է հասցրել դարձյալ շարքային քաղաքացին, նախատեսվում է բոլորովին այլ պատժատեսակ: Եվ նույն ծավալով, նույն հանգամանքներում, նույն դրսեւորումներով վիրավորանքի հանդեպ, եթե ցուցաբերվել է իշխանության ներկայացուցչի նկատմամբ, օրենսգիրքը բոլորովին այլ վերաբերմունք է արտահայտում:

– Ես անընդունելի եմ համարում այն իրողությունը, որ վիրավորանքի ու զրպարտության վերաբերյալ հոդվածները տեղադրվել են տարբեր գլուխների տակ: Հասարակության հավասար անդամներին այսպիսի «շերտավորման» ենթարկելը, նույն հանցանքը տարբեր մոտեցումներով, վտանգավորության տարբեր աստիճաններով որակելը, հակասում են մարդու իրավունքների միջազգային կոնվենցիային, որին Հայաստանը միացել է: Եվ բացի այդ, լրագրողը քննադատում է պաշտոնատար անձին՝ ոչ թե նկատի առնելով նրա անձը, այլ նրա զբաղեցրած պաշտոնը: Հետեւաբար, վիրավորանքի կրողը ոչ թե անձն է, այլ նրա զբաղեցրած պաշտոնը: Նրա գործունեությունը եւ ոչ թե անձն է քննադատվում: Մենք խառնում ենք այստեղ վիրավորանքի օբյեկտը:

Ընդ որում, ավելի հեռուն են գնացել. պաշտոններն էլ են առանձին շերտերի բաժանել՝ դատախազին, դատավորին, քննիչին հասցրած վիրավորանքը մի հոդվածի տակ է (թիվ 344), եւ իշխանության ներկայացուցչի դեմ զրպարտությունը՝ այլ (թիվ 318):

– Օրենքը գրողները չգիտեի՞ն այդ մասին, չե՞ն հասկանում, որ նման տարանջատումն անթույլատրելի է:

– Շատ լավ էլ գիտեին, շատ լավ էլ հասկանում էին: Օրենքի վրա աշխատածների մի մասն այն կարծիքին է, որ քննիչը, դատախազը կամ դատավորը որպես վիրավորանքի կամ զրպարտության սուբյեկտ են: Այդ առարկան նրանց գործունեությունն է, եւ վիրավորանքը կամ զրպարտությունը նրանց գործունեության հետ է կապված: Հետեւաբար, անհրաժեշտ են համարել առանձին դեպքեր առանձնացնել եւ առանձին պատիժ սահմանել: Բայց վիրավորանքը կրողը այդ գործունեությունը չէ, այլ անձը, որը սովորական մարդ է, քաղաքացի: Հետեւաբար, տվյալ դեպքում առարկան մարդու հետ նույնացնելը ճիշտ չէ: Գործունեությունն այլ է, այդ գործունեությունն իրականացնող սուբյեկտը՝ այլ:

– Եթե պաշտոնն է քննադատվում կամ դրա տակ հասկացվող գործունեությունը, ապա ո՞րն է լրագրողի մեղքը: Շատ-շատերի մտավախությունը չարաշահումների, օրենքը լրագրողի հետ հաշիվներ մաքրելու միջոց դարձնելու հավանականությունն է:

– Բացառապես լրագրողի հոդվածը դեռեւս բավարար հիմք չէ զրպարտություն համարելու, միանշանակ այդպիսի գնահատական տալու համար: Այն դեռ պետք է ստուգվի դատական ատյանի կողմից, թե որքանով է համապատասխանում իրականությանը: Ես միանգամայն համաձայն եմ այն տեսակետներին, որ լրագրողին չպետք է քրեական պատասխանատվության ենթարկել, որովհետեւ նա ընդամենը օգտագործում է իր ստացած տեղեկությունը (որն, անշուշտ, պետք է ստուգված լինի), եւ ոչ թե նստում, մտածում է, որ այս պաշտոնյայի դեմ անպայման պետք է վատ հոդված գրի, որովհետեւ նրա նկատմամբ վատ է տրամադրված: Մամուլի օրենքն էլ այս առումով որոշակի պատասխանատվություն ու պարտավորություններ է ներկայացնում լրագրողին (թե ինչ նախապայմաններ բավարարելուց հետո պիտի լույս ընծայի հոդվածը), այնպես որ լրագրողի նկատմամբ կիրառել քրեական օրենսգրքի այս հոդվածները, նույնն է, թե ընդդիմանալ խոսքի ազատությանը: Եթե հոդվածը լույս է տեսել խախտելով մամուլի մասին օրենքի պահանջները, ապա լրագրողը պետք է պատասխանատվություն կրի այդ նույն օրենքով, ոչ թե քրեական պատժի ենթարկվի: Կամա թե ակամա թացն ու չորը խառնելու լայն հնարավորություններ են առաջանում:

– Այդ հոդվածները կարելի՞ է հասկանալ որպես անուղղակի գրաքննության քողարկված արտահայտություն: Չե՞ք կարծում, որ օրենքի կիրառման հենց առաջին օրինակները վախի մթնոլորտ կստեղծեն՝ ամլացնելով լրագրությունը:

– Սա խոսքի ազատության սահմանափակում է, ոչ թե գրաքննություն: Որովհետեւ զգուշացնում են՝ դուք ամեն բան իրավունք չունեք ասելու, որովհետեւ եթե իշխանավորիս դուր չեկավ ասածդ, ես դա կարող եմ վիրավորանք համարել: Եթե ունեն զրպարտության ու վիրավորանքի մասին հոդվածներով զենքը, որով մարդուն կարող են ստիպել ձեռ քաշել հոդված գրելուց կամ առանձին արտահայտությունների կամայական մեկնաբանումներ տալ, ապա իսկապես այդպիսի միջավայր կստեղծվի: Որեւէ մեկին ուղղված «անտաշ» որակումը, օրինակ, վիրավորանք համարել, եւ դրա համար մարդուն քրեական պատասխանատվության ենթարկել, առնվազն դաժանություն է: Անտաշ նշանակում է ընդամենը՝ չհղկված: Եվ մենք կունենանք դատավճիռների հսկայական մի բանակ: Համոզված եմ, որ այդ դեպքում բոլոր թերթերը կսկսեն կմկմալ, թերանալ: Բայց եթե ամեն տեղեկություն տալիս լրագրողը անընդհատ պիտի վախենա ու կասկածի, թե գրածը կարող է այլ կերպ ընկալվել, նրա գրածն էլ բանի պետք չի լինի, եւ թերթն էլ պահանջարկ չի ունենա:

– Դուք ի՞նչ լուծում եք տեսնում:

– Իհարկե, զրպարտության ու վիրավորանքի համար ընդհանրապես պատիժ չնախատեսելը նույնպես ճիշտ չի լինի: Խնդիրն այն է, որ իբրեւ պատժատեսակ կարելի է կիրառել բարոյական փոխհատուցումը: Բայց մենք բարոյական վնասի չափորոշիչներ, թե ինչպես, ինչ սկզբունքով պետք է հաշվարկել, չունենք: Դրսի աշխարհում այս կարգը լայնորեն կիրառվում է՝ համապատասխան օրենքով, որոշակի չափանիշների ու հանգամանքների համակցությամբ որոշակի գումար ու արժեք է հաշվարկվում եւ հաստատվում բարոյական վնասի չափը: Երբ մենք ընդունենք նման նորմ եւ ճշտենք կատարման մեխանիզմները, այդ ժամանակ հանգիստ կարող ենք նաեւ այդ հոդվածների պատժամիջոցները փոխարինել դրանով: Այդ դեպքում արդեն հնարավոր կլինի խնդիրը լուծել քաղաքացիական, ոչ թե քրեական հարաբերությունների շրջանակներում: Այսինքն՝ վիրավորվե՞լ ես, դիմում ես դատարան եւ պահանջում բարոյական վնասի գումարի չափը, որը 1-2 տարի ուղղիչ աշխատանքից պակաս պատիժ չէ:

Մ. Նալբանդյանն ասում է. «Մենք ազատակամ նվիրեցինք մեզ աղքատների իրավունքների պաշտպանությանը եւ ոչ հարուսների, որովհետեւ նոքա իրենց արծաթե «թումբերու» տակ միշտ անխոցելի են»: Հիմա ստացվում է, որ մեր իշխանավորներն անխոցելի են դառնում իրենց պաշտոնի «թամբերի» վրա:

Էլ ո՞վ կհամարձակվի դատավորին ասել, թե ակնհայտ անարդար դատավճիռ է կայացրել, իսկ այդպիսի դատավարություններ մենք անընդհատ ունենք:

«Ադրբեջանում ընտրությունները վերին աստիճանի կանոնավոր եւ լավ էին կազմակերպված»

Պնդում է Եվրախորհրդի դիտորդ Մարտինես-Կասասը, մինչ ոստիկանությունը դաժանորեն ծեծում է ցուցարարներին

Ադրբեջանի նախագահական ընտրություններում Իլհամ Ալիեւի հաղթանակը միանգամայն ենթադրելի էր: Դրանում նույնիսկ չէր կասկածում ադրբեջանական ընդդիմությունը: Այլ կերպ ընտրությունների արդյունքները նախապես կանխորոշված էին, ընդ որում Վաշինգտոնում, որտեղ նախագահ Ջորջ Բուշն ու նրա վարչակարգը դեռ ընտրությունները չկայացած Իլհամին հաղթանակ էին «շնորհել»:

Դրանում համոզվելու համար կարելի է անդրադառնալ Իլհամ Ալիեւի Վաշինգտոն եւ Նյու Յորք կատարած երկու այցերին, ԱՄՆ-ի ղեկավարության հետ հանդիպումներին, ինչպես նաեւ նրա օգտին արագորեն շռայլված քաղաքական հայտարարություններին: Ուրեմն, կրտսեր Ալիեւին նախապես հաջողվել էր ապավինել Բուշի վարչակարգի աջակցությանն այնպես, ինչպես նախագահ ընտրվելիս Ջորջ Բուշն ապավինեց ԱՄՆ-ի հրեական կառույցներին՝ ապահովելու ընտրություններում հաղթանակը:

ԱՄՆ-ի աջակցությունը չափազանց կարեւոր է ոչ միայն նախագահ ընտրվելու, ընտրություններում կատարված կեղծիքները ժողովրդավարության միջազգային չափանիշներին հարմարեցնելու, կեղծիքներով ձեռք բերված հաղթանակը այլ պետությունների հավանությանն արժանացնելու եւ հատկապես օտարերկրյա դիտորդական առաքելությունների բարեհաճ վերաբերմունքն ապահովելու առումներով:

ԱՄՆ-ի բարերար ազդեցությունը միջազգային հանրության, առավելապես այդ հանրությունը ներկայացնող դիտորդների վրա ակնհայտ է: Քանի որ վերջիններիս գործունեության հիմքում ժողովրդավարության միջազգային չափանիշներն են, ուստի դիտորդների հետ ԱՄՆ-ի բարերար ազդեցությունն իրենց վրա են կրում նաեւ այդ չափանիշները: Հատկանշական է, որ ընտրությունների պարագայում, երբ ապահովված է Վաշինգտոնի աջակցությունը, ամերիկյան ազդեցությունից խուսափելն անխուսափելի է դառնում: Թերեւս դա էր պատճառը, որ Ադրբեջանի նախագահական ընտրություններում նախապես «Մուսավաթի» առաջնորդ Իսա Ղամբարի թեկնածությունը պաշտպանող Թուրքիան հանկարծ վերանայեց թեկնածուների նկատմամբ իր դիրքորոշումը եւ սկսեց պաշտպանել Իլհամ Ալիեւին:

Թուրքական թերթերը ժամանակին գրել էին դրա առնչությամբ: Դրանցից «Զամանն» էլ հոկտեմբերի 16-ի համարում գրում է ընտրությունների նախնական արդյունքների մասին, ըստ որոնց նախագահական ընտրություններին մասնակցել է ընտրողների 71 տոկոսը, ընտրողների 81 տոկոսը քվեարկել է Ալիեւի, 10,74 տոկոսը՝ Իսա Ղամբարի, 2,93 տոկոսը՝ Լալե Հաջիեւայի, իսկ 2,34 տոկոսը՝ Էթիբար Մամեդովի օգտին:

Ըստ «Զամանի», ընտրությունների ընթացքին հետեւել են շուրջ 42 հազար դիտորդներ, որոնցից 1000-ը՝ միջազգային: Ինչ վերաբերում է միջազգային դիտորդներին, ապա նրանցից Գուլերմո Մարտինես-Կասասը, որն իսպանացի է եւ ներկայացնում է Եվրախորհրդարանի դիտորդական առաքելությունը, պատասխանել է Բաքվում «Զամանի» սեփական թղթակից Մեհմեդ Յըլմազի հարցերին: Նա ասել է, որ «ընտրություններն ընթացան հանգիստ մթնոլորտում եւ վերին աստիճանի կանոնավոր ու լավ էին կազմակերպված»: Մարտինես-Կասասը նշել է, որ կարեւորն ընտրությունների նշանակությունն է Ադրբեջանի համար, այլ ոչ թե հաղթող թեկնածուի անունը եւ միաժամանակ ընդգծել Իլհամ Ալիեւի ընտրությամբ Ադրբեջանի նոր ժամանակաշրջանի սկզբնավորման փաստը:

Երբ «Զամանի» թղթակիցը խնդրել է համեմատել նախորդ ընտրությունների հետ, Մարտինես-Կասասը նրան ասել է. «Այս ընտրություններն ավելի լավ էին, քան 1998 թ. ընտրություններն են եղել»: Մինչդեռ ադրբեջանցի ընտրողները Իլհամ Ալիեւի հաղթանակը բողոքարկել են, իսկ միջազգային դիտորդները, որոնցից է Մարտինես-Կասասը, բողոքարարներին ոստիկանության հաշվեհարդարից ազատելու համար կողմերի միջեւ նաեւ միջնորդական առաքելությամբ են հանդես եկել, բայց՝ ապարդյուն: Չնայած դրան, ոստիկանությունը դիտորդների ներկայությամբ անխնա ծեծել է ցուցարարներին:

Ուրեմն, ԱՄՆ-ի աջակցությամբ ոչ միայն օրինական է դառնում ընտրություններում ամերիկյան թեկնածուի օգտին կատարված կեղծիքը, այլեւ դրա հարմարեցումը ժողովրդավարության միջազգային չափանիշների պահանջներին ապահովելու համար հիպնոսացնում է միջազգային դիտորդներին: Այսպիսով, դիտորդները զրկվում են իրենց անմիջական ներկայությամբ կատարված հաշվեհարդարը նկատելու կարողությունից: Սա նշանակում է, որ միջազգային դիտորդների ներկայությունն էլ հաշվեհարդարն է հարմարեցնում ժողովրդավարության միջազգային չափանիշներին:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Զանգվածային ցույցեր Կիպրոսի թուրքական հատվածում ընդդեմ Դենքթաշի

Արհմիութենական եւ ուսանողական կազմակերպությունների պաշտպանության ներքո հազարավոր կիպրացի թուրքեր բողոքի ցույցերով շարժվել են Նիկոսիայի թուրքական մասի փողոցներով՝ մեղադրական խոսքեր ուղղելով Ռաուֆ Դենքթաշի հասցեին: Վերջինս իր Անկարայի գործընկերների համագործակցությամբ վերջին շրջանում մեծ թվով ինքնությունը բացահայտող քարտեր է սկսել բաժանել թուրք բնակիչներին, որպեսզի մեծացնի առաջիկա դեկտեմբերին կայանալիք ընտրություններում իր հաղթանակի հնարավորությունները, գրում է **«Ազգի»** հատուկ թղթակից **Ջորջ Տեր-Բարթողը** Նիկոսիայից:

Լայնախոհ ընդդիմադիր կուսակցությունների ժողովրդականության հարաճուն աճի պայմաններում այդ ընտրությունները ճակատագրական են համարվում Կիպրոսի խնդրի ապագայի տեսանկյունից: Դենքթաշի մոտ կանգնած կոալիցիայի անդամները, որոնց մի մասն իր իսկ ղեկավարած Ազգային միասնության կուսակցությանն, իսկ մյուս մասն էլ իր որդու ղեկավարած ժողովրդավարական կուսակցությանն են պատկանում, փութաջանորեն պայքարում են Կոֆի Անանի առաջարկած կղզու միասնության բանաձեւի կիրառման դեմ:

«Մեր նպատակն է տեւական խաղաղ կարգավորում եւ Եվրամիության անդամակցություն ձեռք բերել մարդու իրավունքների պահպանմամբ բոլոր օրինական քաղաքացիների համար», ասում է արհմիության առաջնորդ Մեհմեդ Թոսունը, շեշտելով «օրինական» բառը, որով այդ կարգավիճակի քաղաքացիներին ընդդիմադիր կուսակցությունները տարբերում են ապօրինի ձեւով Անատոլիայից կղզու հյուսիսային մաս տեղափոխվածներից: Տարբեր հաշվարկներով նրանց թիվը 50-80 հազարի միջեւ է տատանվում: Թոսունը «խայտառակություն» է համարում այդ վերաբնակեցումը, որի հետեւանքով խախտվում են հյուսիսային մասի ժողովրդագրական տվյալները:

Վերջին ցույցերը շարունակությունն են ավելի վաղ անցկացված 3 նման զանգվածային խլրտումների, որոնց մասնակցում էին կիպրացի թուրք երիտասարդներ եւ արհմիության ակտիվիստներ: Ինչպես նախորդների, այնպես էլ այս անգամ նրանք քայլել են Կիպրոսի եւ Եվրամիության դրոշները պարզած: Պաստառների գերակշռող մասի վրա գրված էին. «Սա մեր երկիրն է», «Մենք կիպրացի ենք», «Մենք իրավունք ունենք ապրելու խաղաղ եւ եղբայրական մթնոլորտում» խոսքերը:

79 տարեկան Դենքթաշը, վերջում տեղեկացնում է Ջորջ Տեր-Բարթողը, կղզու գրավյալ տարածքի բնակալ-առաջնորդն է 1974-ից ի վեր, երբ Թուրքիայի զինվորականությունը ներխուժեց Կիպրոս:

Հ. Օ.

ԻՐԱՔՅԱՆ ՏԱԳՆԱՊ

«Բաղդադի» պայթեցման փորձը «Ալ Ղաիդայի» ձեռնարկումն էր

«Ալ Ղաիդա» միջազգային ահաբեկչական կազմակերպությունը ստանձնել է Իրաքի մայրաքաղաքի «Բաղդադ» հյուրանոցի պայթեցման փորձի պատասխանատվությունը: Արաբական «Աշարք ալ Աուսաթ» թերթում երեկ քաղվածքներ են հրապարակվել «Ալ Ղաիդայի» հայտարարությունից: Փաստաթղթում նշվում է, որ Նյու Յորքի միջազգային առեւտրի կենտրոնի 1993 թ. ահաբեկչության կազմակերպիչներից մեկը՝ «Աբու Խաֆս ալ Մասրիի վաշտեր» խմբավորումը 2003 թ. հոկտեմբերի 12-ին Իրաքում «Միջագետք N 9» գործողությունն է իրականացրել հակաիրաքյան դաշինքի հրամանատարությանը ոչնչացնելու նպատակով:

«Ազգը» ժամանակին տեղեկացրել է հոկտեմբերի 12-ին պայթուցիկով լցված «Տոյոտա» ավտոմեքենայով ձեռնարկված ահաբեկչության փորձի մասին: Նպատակը «Բաղդադ» հյուրանոցի պայթեցումն էր, որտեղ այդ պահին բնակվում էին ամերիկացիներ եւ Իրաքի վարչակազմի մի քանի անդամներ: Հյուրանոցի շենքում է նաեւ ԿՀՎ-ի իրաքյան կենտրոնակայանը: Հյուրանոցի պահապաններն սպանել էին ահաբեկիչ վարորդին, իսկ մեքենան հյուրանոցին չհասած պայթել էր, սպանելով 8 եւ վիրավորելով 40 անձանց: ԱՄՆ զինվորական հրամանատարությունն այդ ձեռնարկումը որակել էր որպես «ահաբեկչության ձախողված փորձ»:

Գերմանիան, Ֆրանսիան եւ Ռուսաստանը մեղմացնում են դիրքորոշումները

ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդում ԱՄՆ-ի գլխավոր ընդդիմախոսներ Գերմանիան, Ռուսաստանը եւ Ֆրանսիան հրաժարվել են ավելի վաղ իրենց ներկայացրած այն պահանջից, որ Իրաքին առնչվող նոր բանաձեւի մեջ կետ մտցվի՝ մինչեւ Իրաքի օրինական կառավարության կազմավորումն, այնտեղ գերագույն իշխանությունն ԱՄՆ-ից ՄԱԿ-ին փոխանցելու անհրաժեշտության վերաբերյալ:

«Վաշինգտոն փոստ» թերթի գնահատմամբ, երեք ընդդիմախոսների դիրքորոշման մեղմացումը ԱՄՆ-ի եւ ՄԱԿ-ում այդ երկրի դեսպան Ջոն Նեգրոպոնտեի դիվանագիտական մեծ հաղթանակն է: Իրաքում ամերիկացիների չափազանց մեծ փութաջանությունը քննադատող Ֆրանսիան, Գերմանիան եւ Ռուսաստանը փաստորեն այժմ ընդունում են, որ ԱՄՆ-ը որոշակի ավանդ է ներդրել Սադդամ Հուսեյնից բխող սպառնալիքի վերացման գործում:

Եթե ՄԱԿ-ի ԱԽ-ում բանաձեւն ընդունվի նման տեսքով, ապա փաստորեն կօրինականացվի Իրաքի օկուպացումն ամերիկյան զորքերի կողմից: Փոխարենը հիշյալ երեք երկրները ԱՄՆ-ից պահանջել են հստակորեն նշել այդ օկուպացման ավարտի ժամկետները եւ Իրաքում մեծացնել հենց ՄԱԿ-ի ԱԽ-ի դերը:

Սակայն ամերիկացիները հրաժարվում են նման կետ մտցնել բանաձեւի մեջ: ՄԱԿ-ում ԱՄՆ բարձրաստիճան ներկայացուցիչներից մեկը «Վաշինգտոն փոստի» թղթակցին հայտարարել է. «Մենք մարդկանց կոչ ենք անում նայել իրականության աչքերին եւ որոշել, թե իրենք պաշտպանո՞ւմ են արդյոք այդ գործընթացը»:

Իրաքի պատերազմը մեծացրել է «Ալ Ղաիդայի» ժողովրդականությունը

Ռազմավարական հետազոտությունների միջազգային ինստիտուտի «Ռազմական զուգակշռություն» հետազոտության հերթական թողարկման մեջ այն հետեւությունն է արվում, որ Իրաքի վերջին պատերազմը հանգեցրել է «Ալ Ղաիդա» միջազգային ահաբեկչական կազմակերպության ժողովրդականության աճին:

Փաստաթղթում գնահատական է տրվում աշխարհի պետությունների եւ արտապետական զինված խմբավորումների ուժերի տեղաբաշխմանը:

Աշխարհի առաջատար ռազմական վերլուծաբանների համար կարեւոր աղբյուր հանդիսացող հետազոտության մեջ նշվում է, որ հակաիրաքյան ռազմարշավ սանձազերծելիս ԱՄՆ-ը իրեն չափազանց ինքնավստահ պահեց, ինչը կարող է բացասական հետեւանքներ ունենալ հենց ԱՄՆ-ի եւ կոալիցիայի մյուս երկրների համար:

Վերլուծաբաններն ընդգծում են, որ թեեւ Սադդամ Հուսեյնի վարչակարգի վերացմամբ փակվեց միջազգային ահաբեկիչներին զանգվածային բնաջնջման զենքի մատակարարման հավանական ուղիներից մեկը, իսլամական արմատականության կողմնակիցների մեջ ուժեղացան հակաամերիկյան տրամադրությունները, ինչը կարող է հանգեցնել «Ալ Ղաիդայի» դիրքերի ամրապնդմանը:

Փորձագետների կարծիքով, Իրաքի պատերազմից հետո ԱՄՆ-ը եւ իր դաշնակիցները պետք է ավելի մեծ ուշադրություն դարձնեն աշխարհում ահաբեկչական գործունեության կանխմանը եւ ծախսեն ավելի շատ միջոցներ, քան նախատեսված էր Իրաքի իրադրության կայունացման համար:

Ռոյթեր գործակալությունը մեջբերում է փորձագետների այն խոսքերը, թե հարկավոր է առանձնահատուկ ուշադրություն դարձնել Աֆղանստանի նման անկայուն երկրներին, քանի որ այնտեղ կարող են ձեւավորվել աշխարհին լրջորեն սպառնացող ահաբեկչական խոշոր կենտրոններ:

Պ. Ք.

«Հրեաներն են ղեկավարում աշխարհը»

Ասել է Մալայզիայի վարչապետը

Համաշխարհային ահաբեկչության դեմ պայքարելու, նաեւ Իրաքում եւ Աֆղանստանում կատարվող վերջին դեպքերի ու իսրայելա-պաղեստինյան հակամարտության լարված իրավիճակի հետ կապված խնդիրները քննարկելու նպատակով «Իսլամական համաժողով» կազմակերպության անդամ երկրների ներկայացուցիչները երեկ Փութրաջայում գումարեցին հերթական հավաքը, որին մասնակցեցին աշխարհի 57 երկրներից ժամանած պատվիրակները:

Իսրայելական լրատվամիջոցները հաղորդում են, որ Մալայզիայի վարչապետ Մահաթիր Մոհամադը ելույթ ունենալով համաժողովում հայտարարել է, որ հրեաներն են այսօր ղեկավարում աշխարհը եւ նրանց դեմ պետք է պայքարել խելքով եւ ոչ ուժով: Նա ընդգծել է, որ պաղեստինցիների ավելի քան 50-ամյա պայքարն ընդդեմ Իսրայելի իրականում վատթարացրել է Պաղեստինի վիճակը: «Ղուրանը մեզ սովորեցնում է, որ երբ թշնամին խաղաղություն է առաջարկում՝ պետք է ընդառաջ գնալ: Ճշմարիտ է, որ մեզ առաջարկվող համաձայնագիրը լավագույնը չէ, բայց գոնե հնարավորություն է տալիս բանակցություններին մասնակցելու եւ համատեղ քննարկելու», ասել է վարչապետը:

Նա կարեւորել է մահմեդական աշխարհում կրթության դերի բարձրացումը, նկատի ունենալով ժամանակակից գիտական տեխնիկային տիրապետելու նշանակությունը:

«Աշխարհի 1,3 մլրդ մահմեդականներին չպետք է հաղթեն մի քանի միլիոն հրեաները: Եվրոպացիները ոչնչացրին 6 միլիոն հրեաների, սակայն այսօր նրանք են կառավարում աշխարհը: Նրանք փրկվեցին ոչ իրենց ուժով, այլ միմիայն խելքով: Հրեական նվազ համայնքը հզորացավ ու իսկական ուժ դարձավ աշխարհում: Նրանց հետ հնարավոր չէ պայքարել միայն ուժով: Մենք ամենից առաջ պարտավոր ենք օգտագործել մեր ուղեղը», շեշտել է նա:

Ռուսաստանի նախագահ Վլադիմիր Պուտինը եւս մեկնել է մասնակցելու վերոհիշյալ հավաքին, քանի որ Ռուսաստանում ապրում են մոտ 20 մլն մահմեդականներ, որոնք իրենց համարում են մահմեդական աշխարհի ոչ պակաս կարեւոր մասը:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ԱԶԳ

Մշակույթ

Ճանապարհի շրջանակից դուրս

Վահագն Մուղնեցյանի «Բազմաշավիղը»

Դժվարը գրողի խառնվածքը բացահայտելն է, ինչը եւ նրան ստեղծագործական նկարագրի հստակ ու պարզ ըմբռնման նախադրյալն է: Խառնվածքը մարդն է՝ արդեն իսկ պատված իր կենսագրությամբ, հոգեկան կերտվածքով, գիտակցական, ենթագիտակցական, անգիտակցական արարքներով, խոսքով, ձայնով, շարժումով, պահվածքով, քայլվածքով, երգով, ասմունքով... Խառնվածքն ի հայտ է գալիս նաեւ մարդու հոգեկան կերտվածքն առավելագույն խորությամբ ու ճշգրտությամբ ներկայացնող գեղարվեստական ինքնարտահայտման մեջ: Ոչ թե՝ նաեւ, այլ հենց գեղարվեստական ինքնարտահայտման մեջ է մարդու, առավել եւս՝ ստեղծագործող անհատականության իսկական խառնվածքը: Ինչո՞ւ, որովհետեւ կյանքը մարդու հետ երբեմն նաեւ խաղ է անում, խաթարում է նրա ամբողջությունն ու ամբողջականությունը, իսկ արվեստի մեջ ստեղծագործող անհատը լրիվ է, երկրորդական հավելագրումներ եւ ժամանակի ստեղծած մարդու երկվորյակներ չկան: Ոմանց համար արվեստը եւս թաքնվելու ձեւ է, եւ այս դեպքում գործում է արվեստագետի դիմակը: Արվեստի մեջ մարդը, ստեղծագործող անհատն ավելի է ինքը, քան կյանքում, որովհետեւ արվեստի մեջ է արվեստի մարդու լիարժեք ինքնավարությունը, ինքնությունը, «ես»-ը:

Մուտքի այս խոսքը ճանապարհ է դեպի Վահագն Մուղնեցյանի «Բազմաշավիղ» վերնագրված բանաստեղծությունների ժողովածուն («Ոսկան Երեւանցի», Ե., 2003, 328 էջ): Այս գիրքը զգալու նախադրյալն, ահա, հեղինակի խառնվածքն է: Մուղնեցյանը մի մարդ է, մի ստեղծագործող, որ եթե ցանկանա՝ կգրի պատմվածքներ ու վեպեր («Ճանապարհը շրջանակի մեջ», «Ալիզ», «Եկվորներ»), ցանկանա՝ գիրք կխմբագրի, ցանկանա՝ կդառնա բանաստեղծ («Տարիներ», «Բազմաշավիղ»)՝ ցանկանա զինվորական համազգեստ կհագնի եւ կքայլի որպես բարձրաստիճան սպա: Ո՞րն է Վ. Մուղնեցյանը. Վ. Մուղնեցյանն այս ամենն է, բայց այս ամենն է այնքանով, որքանով արտահայտվել է գեղարվեստական էջերի մեջ, այս դեպքում՝ բանաստեղծությունների գրքում: Այդպես է, որովհետեւ մարդու շատությունը ընկալելի է դառնում քչի մեջ, անսահմանությունը տեսանելի է դառնում որոշակի շրջանակի մեջ: Այդպես անսահման բնությունից կտրվում է մի բնապատկեր եւ մեր առջեւ ցուցադրվում որպես գեղանկար:

Հիմա, իսկ ինչո՞ւ «Բազմաշավիղ», որովհետեւ սրանք այն շավիղներն են, որ պետք է դառնան կյանքի ճանապարհ կամ գոյության ուղի: «Մահին մերձ...» բանաստեղծությունն այդպես էլ սկսվում է. «Բազմաշավիղ իմ ուղին գուցե ինձ կանչի, Որ իմ գալն ու գնալը անհետ չկորչի»: Բազմաշավիղ, այսինքն՝ բազմավտակ, բազմահոսք, բազմալիք մի կեցություն, որը տանում է ոչ միայն դեպի ուղի, այլեւ խաչուղի, քառուղի, ի վերջո, մայրուղի: Բազմաշավիղ, որ սկսվել է նախաշավղից, հետո դարձել շավիղ, բանաստեղծի ձեռքին տվել տավիղ եւ եկել հասել այս հանգրվանին:

Մենք երբեմն մոռանում ենք մեր պոեզիայի բաց, կենսական, կենսանորոգ, ջերմ ու անմիջական ավանդույթի մի գիծը, որ գալիս է Սայաթ-Նովայից եւ 20-րդ դարում նորոգվում է Ե. Չարենցի «Տաղարանի» մեջ, որ գալիս է Խ. Աբովյանի «Վերք...»-ից, եւ նորոգվում է Ե. Չարենցի «Երկիր Նաիրի» վեպում: Ի՞նչ էր ասում Աբովյանը: Ասում էր. մի աչուդ էլ դու դարձիր ու խոսքդ ասա ժողովրդին, խանչալիդ քարը հո վեր չի ընկնի... Անգամ Վ. Տերյանի պես երկնային ցնորքների արքան այդ զգացողությամբ գրեց. «Արածների համար երբեք չես ասելու ախ ու ափսոս» քառյակը եւ «Սիրում եմ ես նրանց, որոնք խենթ են ու անտուն» տողով սկսվող բանաստեղծությունը:

Վերջինի մեջ կան այսպիսի անչափ բաց ու մարդկային տողեր. «Եվ անառակ իմ եղբոր հետ ցանկապատի տակ կուզեի մեռնել անբախտ ու անհիշատակ...»: Մեր նորօրյա որոնումների մեջ կարծես մոռանում ենք Հ. Շիրազին, այդ վայրենի հանճարին, նրա՛ն, ով իր մասին ասաց ամենաճշգրիտ խոսքը. «Բիբլիական բանաստեղծը գուսանվեց»: Կարծես մոռանում ենք Հ. Սահյանին, որ մեր կողքին ու մեզ համար հայրեն ու տաղիկ էր ասում...

Վ. Մուղնեցյանի բանաստեղծական շունչն այս ավանդույթների շրջանակում է: Ավանդույթ, ոչ թե որպես շարունակություն, այլ՝ որպես ստեղծագործական նկարագրի ընդհանրություն, տեսակի միանմանություն, եւ դա անկախ տրվածքի չափից:

Մուղնեցյանի գրքին, որպես բան եւ բնաբան, որպես մոտիվ եւ լեյտմոտիվ շատ կսազեր չարենցյան տողը՝ «Ամեն մարդու ընկեր ըլիմ ու բաց ըլիմ մինչեւ էգուց»: Սա բանալի է մարդու հոգու աշխարհի դուռը բացելու համար: Այս ամենը հոգու երգի մասին է, հոգու սրտաբուխ երգի, որ չի ուզում իր քայլն անպայման չափել Ֆրանց Կաֆկայի կամ Ուիլյամ Ֆոլկների հետ, որ չի ուզում տրվել հոգեվերլուծության ու գիտակցության խոսքի խելագարեցնող, ինքնախոշտանգող թեկուզեւ հանճարեղ տարերքին, այլ ուզում է պարզ ու անմիջական իր սրտի խոսքն ասել եւ սրտո՛վ ասել: Այս սրտի խոսքը ոչ միայն բանաստեղծություն է, այլեւ երգ-երգասացություն, տաղ-տաղասացություն, ասք-ասերգություն:

Գիրքն իր ձեւի եւ բովանդակության տարողությամբ շատ ամբողջական է, միասեռ ու միաշունչ: Անմիջականության պարզ ու անսեթեւեթ բրբիռը փոխանցվում է մի բանաստեղծությունից մյուսին եւ որպես խտացված պատկեր ստեղծում իր իսկ հեղինակի հեղինակազորված կերպարը կամ այլ կերպ՝ հեղինակային ինքնանկարը: Կան խոսքի առավել ցայտուն արտահայտված դրվագներ, որոնցից կառանձնացնեի մի քանիսը՝ «Անկում», «Մահվան պատարագ», «Ու տնքում է ճամփան», «Հարսանիք», «Ծննդյան օր», «Բնորդուհի...»...

Հեղինակային կերպարը ե՛ւ միայնության մեջ է, ե՛ւ հանրության: Միայնության դատապարտվե՛լ է մարդու կյանքն ու հոգին, եւ նա, ընչառությունը պահած, սուզվել է իր հոգու խորքը՝ այնտեղ թաղված բառերը հանելու: Այդպես մարգարիտ որոնողներն են սուզվում ծովի հատակը, ճեղքում խեցին, որի միջից մարգարտահատիկը լույս է տալիս: Այդ միայնության ժամերին են ծնվում «Խեղանդամված իմ գարուն» բանաստեղծության այս տողերը. «Ընկեր եղան ինձ շները անօթեւան, /Պաշտպան եղավ գիշերվա մութը անթափանց...»:

Միայնությունը մահացու է, բայց նաեւ ինքնաճանաչման, ինքնաբացահայտման հնարավորություն է: Կա սահման, որն անցար՝ կխելագարվես, խելքդ ոչ թե կգցես, այլ այլեւս անհասկանալի կլինեն շրջապատիդ համար, կապը կխզվի, դու կօտարանաս: Այդ սահմանից անդին անդունդն է: Հ. Սահյանը մի առիթով գրել է, որ վախենում է այդ անդունդից: Ֆ. Դոստոեւսկին այդ սահմանն անցել եւ անդունդի մեջ էր: Վ. Մուղնեցյանը թեեւ հայտնվել է այդ միայնության մեջ, բայց դա նրա աշխարհը չէ: Նրա աշխարհը դրսի կյանքն է, ուրախությունը, խոսքուզրույցը, ընկերությունը, սեղանը: Ու դարձյալ Չարենցի տողը. «Ընկերներիս սուփրին գինի ու հաց ըլիմ մինչեւ էգուց»: Սա է մարդուն տրված իրական, բնական եւ կենսական վիճակը, որից դուրս մարդն արդեն իր ստվերի հետ է, իր մտքի ճյուղավորվող անդրադարձների հետ, ոչ թե ինքն իր հետ, այլ ինքն իր երկվորյակի հետ: Վ. Մուղնեցյանը փախչում է իր այդ երկվորյակից, փախչում է, որպեսզի նրա հետ առանձին չմնա, որպեսզի երկուսով մի մարդու պես լինեն արեւի լույսի մեջ, մարդկանց միջավայրում, աչքի առաջ:

Ահա դրանով է պայմանավորված այն կենսակերպը, որ նաեւ գրքի իշխող հոգեվիճակն է ու հարաբերության եզրը: Էջ առ էջ ակնհայտ է դառնում, որ հեղինակային կերպարը խմբանկարի մեջ է: Նրա համար այդ խմբանկարը որքան բազմամարդ լինի, այնքան լավ է, որովհետեւ դա նաեւ ապահովություն է ու վստահություն: Խմբանկարի մեջ բոլորն են՝ հայրը, մայրը, որդիները, դուստրը, հարսը, թոռները, ընկերները: Մարդիկ, որոնք կան, եւ մարդիկ, որոնք հիշատակ են: Հիշողության համար բոլորն էլ կան, բոլորն էլ ողջ են: Մարդու ճակատագիրը, այս դեպքում՝ գրողի ճակատագիրը, զուգադրվում է բազմաթիվ ճակատագրերի: Ուրախ ու տխուր օրեր եւ պահեր, որոնք վերածվում են հոգեշահ սրտակցության: Մարդկային իրական կերպարներ՝ լուռ, բայց ներկա եւ իրենցով մթնոլորտ ու տրամադրություն ստեղծող: Սա՛ է իրական կյանքը եւ իրական կյանքի նույնքան իրական վերարտադրությունը: Ահա սրանով է պայմանավորված ձոներ եւ ընծայաբերված բանաստեղծությունների այդքան առատությունը: Ի՞նչ է հեղինակի արածն այս դեպքում. այն, որ սրտի խոսք է ասում իր մտերիմ մարդկանց եւ սրտի խոսքի լուսարձակով իմաստավորում կյանքի որեւէ դրվագ, մարդկային հարաբերության որեւէ եզր: Այսպես գրվում է կենսագրությունը՝ որպես ինքնակենսագրություն:

Այս միջավայրում մարդը չի ստում, որովհետեւ իրավունք չունի խաղալու: Այս միջավայրում մարդը չի ջանում խոսքը գեղեցկացնել, որովհետեւ զարդարանքը տոնահանդեսի համար է, ոչ թե հոգիների մերկության: Այստեղ բառի նպատակը կատարյալ անկեղծությունն է, կատարյալ մերկությունը, այսինքն՝ բառն առանց թզի տերեւի: Այդպես միայն այս բառահյուսքի մեջ բառը կարող է դառնալ հոգու լաց, կարոտի հառաչ, որոնման տենդ, սպասման տագնապ, հանդիպման բերկրանք: Ի վերջո, սա ինքնաորոնման եւ ինքնաամբողջացման հնարավորություն է, որ բազմաշավիղը տանում է դեպի ուղի եւ ապա՝ մայրուղի, որովհետեւ քեզանից ու քո կյանքից ով պակասեց՝ դու ես փոքրանում, ով հեռացավ՝ դու ես կրճատվում:

Վ. Մուղնեցյանն ունի անհնարինը հնարավոր դարձնող երեւակայական խաղեր, որ գեղարվեստական մթնոլորտ էին ստեղծում նրա վեպերում եւ թողնում սպասված տպավորություն: Պոեզիան դրա համար ավելի մեծ հնարավորություններ ունի, բայց արի ու տես, որ բանաստեղծին շրջապատող իրական մարդիկ, իրական վիճակներն ու հարաբերությունները նվազագույնի են հասցրել գրական այդ մոգությունը: Դա գեղարվեստական մտածողության մեկ այլ աշխարհ է, որ դասական որոշ երկերում վերածվում է գրական կլոունադայի (Սերվանտես, Ֆրանսուա Ռաբլե, Ջոնաթան Սվիֆթ, Լորենս Սթերն, Գաբրիել Գարսիա Մարկես եւ ուրիշներ): Ինչքան անսահման ու անհասանելի է մարդը, նույնքան անսահման ու անհասանելի է բառը, խոսքը, մտածողությունը, որի հետեւից պիտի գնաս, որի հետեւից պիտի վազես եւ հասնես այնքանով, որքանով քեզ են հասնում եւ կորցնես այնքան, որքան քեզ ես կորցնում:

Վ. Մուղնեցյանի «Բազմաշավիղը» որքանով ճանապարհ է շրջանակի մեջ՝ ինքն իր շուրջ, ինքն իր կյանքի շուրջ, նույնքանով էլ ճանապարհ է շրջանակից դուրս՝ դեպի համատարած կյանք ու համագոյված ժամանակ: Այդ ճանապարհը կոչվում է կյանքի ճանապարհ եւ տանում է դեպի մի գեղարվեստական իրականություն, որտեղ բոլորն ունեն որոշակի հասցե եւ որոշակի անուն:

ԴԱՎԻԹ ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ

ԳՈՒՅԺ

Հայ կինեմատոգրաֆիայի մեծ կորուստը

Հայ մշակույթը եւս մեկ ծանր կորուստ կրեց: 66 տարեկանում իր մահկանացուն կնքեց ճանաչված կինոգործիչ, օպերատոր, ռեժիսոր, Հայաստանի կինեմատոգրաֆիստների միության նախագահ, ԱԺ պատգամավոր Սերգեյ Իսրայելյանը:

Իսրայելյանն իր գործունեությունն սկսել է 60-ական թվականներից՝ անցնելով կինոարտադրության բոլոր ճանապարհներով: Եվ պատահական չէ, երբ ավարտելով Մոսկվայի կինեմատոգրաֆիստների համամիութենական պետական ինստիտուտը՝ սկսեց օպերատորական առաջին աշխատանքները, արդեն իր գործի գիտակ էր համարվում: Ու կրկին պատահական չէ, որ 20-րդ դարի մեծագույն ռեժիսորներից մեկը՝ Հենրիկ Մալյանն սկսեց աշխատել հենց Սերգեյ Իսրայելյանի հետ: Տարիների ընթացքում ստեղծված այս գործընկերության արդյունքում ծնվեցին այնպիսի ֆիլմեր, ինչպիսիք են «Նահապետն» ու «Եռանկյունին», իսկ Յուրի Երզնկյանի հետ նկարահանած «Խաթաբալա» ֆիլմն արժանացավ Թբիլիսիի միջազգային կինոփառատոնի մրցանակին (օպերատորական աշխատանքի համար):

Սերգեյ Իսրայելյանը մեծ հաջողությամբ ներկայացավ նաեւ որպես կինոռեժիսոր՝ նկարահանելով «Գիքոր», «Սպիտակ անուրջներ», «Պատանդներ» ֆիլմերը:

Ստեղծագործական աշխատանքին զուգընթաց, 1987 թվականից Սերգեյ Իսրայելյանը ղեկավարում էր Հայաստանի կինեմատոգրաֆիստների միությունը, իսկ 1996-ից Թեքեյան մշակութային միության կենտրոնական վարչության անդամ էր: 1998 եւ 2003 թվականներին Սերգեյ Իսրայելյանն ընտրվել է ՀՀ Ազգային ժողովի պատգամավոր՝ մասնակցելով ՀՀ օրենքների ստեղծմանը:

Արվեստագետ մարդու, հասարակական գործչի՝ Սերգեյ Իսրայելյանի տեսակը մեզանում դեռ իր պակասը զգացնել է տալու:

Ս. ՄԵԼՔՈՆՅԱՆ

Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միության Կենտրոնական վարչությունը խորապես ցավակցում է նշանավոր կինոգործիչ, ԱԺ պատգամավոր, Հայաստանի կինեմատոգրաֆիստների միության նախագահ, ՀԹՄՄ Կենտրոնական վարչության անդամ **Սերգեյ Իսրայելյանի** մահվան կապակցությամբ:

ՀԹՄՄ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԱՄԼՈ ԱՍՈՒԼԻՍ

Հին թատրոն-նոր թատրոն

Մեկ տարի 4 ամիս տեւած նորոգումից հետո, որը, թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար Արմեն Խանդիկյանի խոսքերով, թատրոնի նոր շենքի կառուցում էր, Երեւանի քաղաքապետարանի Հրաչյա Ղափլանյանի անվան դրամատիկական թատրոնն արդեն պատրաստ է: Իսկապես թատերական հիանալի միջավայրում ես զգում քեզ, մի մթնոլորտում, որտեղ թատրոնն է առանց վայրիվերումների, առանց հեղաշրջումների եւ խելագարությունների:

Երեկ թատրոնում մամլո ասուլիս էր, որը վարում էր թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար Արմեն Խանդիկյանը, մասնակցում էին գրական բաժնի վարիչ Նորայր Ադալյանը, թատրոնի արտիստ, գեղարվեստական ղեկավարի տեղակալ Արթուր Ութմազյանը:

Հոկտեմբերի 24-ին թատրոնը հերթական թատերաշրջանը սկսելու է «Անվերջ վերադարձ» բեմադրությամբ, ապա ներկայացվելու են 15-16 անուն այն ներկայացումները, որոնք տարիներ շարունակ մեծ ժողովրդականություն են վայելել:

Դերասանական 3 սերունդ է այսօր աշխատում թատրոնում, որը պայմանավորված է կայուն խաղացանկով եւ ավանդույթների պահպանմամբ, այն ավանդույթների, որոնք ստեղծվեցին թատրոնի հիմնադիր Հրաչյա Ղափլանյանի ժամանակներում: Եվ պատահական չէ, որ դեռեւս 60-ականներին ստեղծված բեմադրությունների կողքին այսօր նոր, ժամանակակից թեմաներով ժամանակակից հեղինակների գործեր են բեմադրվում:

Այս թատերաշրջանը ոչ միայն հագեցած է լինելու, այլեւ կարեւոր հոբելյաններ են նշվելու: Առավել նշանակալիցը Հրաչյա Ղափլանյանի ծննդյան 80-ամյակն է նշվելու: Նոյեմբերի 28-ին, երբ կանցկացվի հիմնական տոնակատարությունը, հավանաբար կբացվի նաեւ թատրոնի հիմնադրի թանգարանը, որը փաստորեն թատրոնի թանգարանն է: Կստեղծվի «Հրաչյա Ղափլանյան» հիմնադրամը:

Կավարտվի նաեւ թատրոնին նվիրված 25 մամուլ ծավալով գրքի հրատարակությունը: Մեր ճանաչված թատերագիրներից մեկը՝ Լեւոն Մութաֆյանը, անչափ կարեւոր ու լուրջ գործ է ստեղծել, որը ոչ միայն արտացոլելու է թատրոնի կենսագրությունը, այլեւ ցույց է տալու թատրոնի առանձնահատուկ հոգեբանությունը, թատրոն, որը շատ բանով է տարբերվում ուրիշներից:

Թատրոնի «թղթապանակում» այսօր կան 6 հայտեր: Էդուարդո դե Ֆիլիպոյի «Ցիլինդրը», Ռեյ Կունիի «Արտակարգ վիճակ» (կամ «Պատվիրված վիճակից դուրս») անվանումով պիեսը: Թատրոնի գեղարվեստական ղեկավարը նշեց, որ թատրոնը եւս երկու կարեւոր բեմադրության է պատրաստում՝ Շեքսպիրի «Մակբեթը» եւ Չեխովի «Իվանովը»: Ժամանակակից հայ դրամատուրգներից թատրոնի բարեկամ Պերճ Զեյթունցյանը ներկայացրել է «Մահապատիժ հայկական ձեւով» պայմանական անունով պիեսը: Արմեն Խանդիկյանը ռեժիսորական խումբ է ղեկավարում կինոյի եւ թատրոնի հայկական պետական ինստիտուտում, որի այս տարվա շրջանավարտները պատրաստում են ռուս ժամանակակից դրամատուրգ Ալեքսեյ Սլոպովսկու «Կլինչ» («Վերջին դասը») պիեսը:

Ծրագրեր շատ կան, որոնց մասին կծանոթանան **«Ազգի»** ընթերցողները թերթի մոտակա համարներից մեկում:

Ս. ԳԱԼՈՅԱՆ

Հավակնորդների թիվը կրճատվում է

ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի 1/64 եզրափակիչի հանդիպումներին մասնակցած ԱՊՀ երկրների 7 թիմերից միայն Մոսկվայի «Սպարտակին» ու «Տորպեդոյին» եւ Դնեպրոպետրովսկի «Դնեպրին» հաջողվեց հաղթահարել արգելքը եւ մտնել հաջորդ փուլ: Սպարտակցիները Դանիայում ոչ-ոքի (1-1) խաղացին «Էսբյորգի» հետ: Արդեն առաջին խաղակեսում Պավլյուչենկոն առաջ մղեց սպարտակցիներին: Դաշտի տերերը միայն խաղավարտից 2 րոպե առաջ խփեցին պատասխան գնդակը: Հիշեցնենք, որ առաջին խաղում 2-0 հաշվով «Սպարտակը» հաղթել էր:

Ավելի համառ մրցապայքարում հաջորդ փուլի ուղեգիր նվաճեց «Տորպեդոն», որի մրցակիցը մեզ քաջ հայտնի Սոֆիայի ԲԿՄԱ-ն էր: Առաջին հանդիպումն ավարտվել էր ոչ-ոքի (1-1): Մոսկվայում եւս գրանցվեց նույնատիպ հաշիվ, ընդ որում հյուրերը միայն խաղի վերջին րոպեին հավասարեցրին հաշիվը: Իսկ տորպեդոյականները դեռեւս 10-րդ րոպեին Օպեի հարվածից հետո հաշվի մեջ առաջ էին անցել: Ընդ որում, 68-րդ րոպեին դաշտից հեռացվել էր ԲԿՄԱ-ի ֆուտբոլիստ Թոդորովը, սակայն այդպես էլ տորպեդոյականներին չհաջողվեց իրացնել թվային գերակշռությունը: Ուղեգրի բախտը վճռեցին 11 մ հարվածները: Բախտը ժպտաց տորպեդոյականներին (3-2):

Մեծ հաջողության հասավ «Դնեպրը»՝ սեփական հարկի տակ ջախջախելով գերմանական «Վերդերին» (3-0): Այսպիսով, «Դնեպրը» ռեւանշի հասավ առաջին խաղում կրած պարտության դիմաց (1-2) եւ մտավ հաջորդ փուլ: ԱՊՀ երկրների մյուս չորս թիմերն անհաջողության մատնվեցին: Դոնեցկի «Շախտյորը» 2-րդ խաղում էլ պարտվեց Բուխարեստի «Դինամոյից», այս անգամ սեփական հարկի տակ (2-3): Լատվիայի «Վենտսպիլսը» կրկին խոշոր՝ 0-6 հաշվով զիջեց նորվեգական «Ռոզենբորգին» (առաջին խաղը՝ 0-3): Քիշնեւի «Զիմբրուն» զիջեց Հունաստանի «Արիսին» (1-2), իսկ Դոնեցկի «Մետալուրգը» կրկին պարտվեց «Պարմայից», այս անգամ 0-3 հաշվով: Ամենախոշոր հաշիվը գրանցվեց «Բարսելոնա»-«Պուխով» Սլովակիա խաղում: Իսպանացիները 8 անպատասխան գնդակ խփեցին մրցակցի դարպասը: 3 գոլի հեղինակ դարձավ Ռոնալդինյոն, երկուական անգամ աչքի ընկան Լուիս Էնրիկեն եւ Սավիոլան: «Բանանցի» նախկին մրցակից Թել Ավիվի «Հապոելը» չկարողացավ հաղթել թուրքական «Գազիանտեպսպորին» (0-0) եւ առաջին խաղում կրած պարտության հետեւանքով դուրս մնաց պայքարից: Անհաջողության մատնվեցին անգլիական «Բլեքբյոռնն» ու «Սաութհեմփթոնը»: Առաջինը սեփական հարկի տակ չկարողացավ ռեւանշի հասնել թուրքական «Գենչլերբիրլիգիից» առաջին խաղում կրած պարտության դիմաց (1-3)՝ խաղն ավարտելով ոչ-ոքի (1-1), իսկ երկրորդը 0-1 հաշվով զիջեց «Ստյաուային» եւ դուրս մնաց հետագա պայքարից: Կորուստներ կրեցին նաեւ գերմանացիներն ու իտալացիները: Բեռլինի «Հերտան» 2 խաղերում այդպես էլ չգտավ լեհական «Գրոցլինի» դարպասի բանալին, իսկ իտալական «Ուդինեզեն» զիջեց ավստրիական «Զալցբուրգին»:

Ահա մնացած հանդիպումների արդյունքները.

«Հայդուկ» Խորվաթիա-«Գրասհոպերս» Շվեյցարիա	0-0 (1-1)
«Լեւսկի» Բուլղարիա-«Հապոել» Ռ., Իսրայել	4-0 (1-0)
«Վարդար» Մակեդոնիա-«Ռոմա» Իտալիա	1-1 (0-4)
«Ժիլինա» Սլովակիա-«Ուտրեխտ» Հոլանդիա	0-4 (0-2)
«Դեբրեցեն» Հունգարիա-«Վարտեքս» Խորվաթիա	3-2 (3-1)
ԳԱԿ Ավստրիա-«Վոլերենգեն» Նորվեգիա	1-1 (0-0)
«Սլավիա» Չեխիա-«Պարտիզան» Սերբիա	2-1 (2-1)
«Նորդսյելանդ» Դանիա-«Պանիոնիոս» Հունաստան	0-1 (1-2)
«Պետրժալկա» Սլովակիա-«Բորդո» Ֆրանսիա	1-1 (1-2)
«Լյուն» Շվեյցարիա-ՊԱՕԿ Հունաստան	0-3 (1-0)
«Մոլդե» Նորվեգիա-«Լեյրիա» Պորտուգալիա	3-1 (0-1)
«Տրաբզոնսպոր» Թուրքիա-«Վիլյառեալ» Իսպանիա	2-3 (0-0)
«Պուբլիկում» Սլովենիա-«Մաքաբի» Հայֆա	2-2 (1-2)
«Սոշո» Ֆրանսիա-«ՄյուՊա» Ֆինլանդիա	2-0 (1-0)
«Բազել» Շվեյցարիա-«Մալաթիասպոր» Թուրքիա	1-2 (2-0)
«Կոպենհագեն» Դանիա-«Ֆերենցվարոշ» Հունգարիա	1-1, 3-2 11 մ (1-1)
«Մալմյո» Շվեդիա-«Սպորտինգ» Պորտուգալիա	0-1 (0-2)
«Ցրվենա զվեզդա» Սերբիա-«Օդենսե» Դանիա	4-3 (2-2)
«Քսամաքս» Շվեյցարիա-«Օսեր» Ֆրանսիա	0-1 (0-1)
ՄՏԿ Հունգարիա-«Դինամո» Զագրեբ, Խորվաթիա	0-0 (1-3)
«Ժելեզնիչար» Բոսնիա-«Հարտս» Շոտլանդիա	0-0 (0-2)
ՆԱԿ Հոլանդիա-«Նյուքասլ» Անգլիա	0-1 (0-5)
«Լոկերեն» Բելգիա-«Մանչեսթր սիթի» Անգլիա	0-1 (2-3)
«Բորուսիա» Դ., Գերմանիա-«Աուստրիա» Ավստրիա	1-0 (2-1)
«Նեյմեգեն» Հոլանդիա-«Վիսլա» Լեհաստան	1-2 (1-2)
«Պերուջա» Իտալիա-«Դանդի» Շոտլանդիա	1-0 (2-1)
«Լանս» Ֆրանսիա-«Ցեմենտարնիցա» Մակեդոնիա	5-0 (1-0)
«Լիվերպուլ» Անգլիա-«Օլիմպիա» Սլովենիա	3-0 (1-1)
«Մալյորկա» Իսպանիա-ԱՊՈԵԼ Կիպրոս	4-2 (2-1)
«Վալենսիա» Իսպանիա-ԱԻԿ Շվեդիա	1-0 (1-0)
«Բենֆիկա» Պորտուգալիա-«Լա Լուվյեր» Բելգիա	1-0 (1-1)

Կուռնիկովային ավելի շատ հետաքրքրում է շոու-բիզնեսը

Կանանց թենիսում սեքս-խորհրդանիշ հանդիսացող Աննա Կուռնիկովան մտադիր է հրաժեշտ տալ մեծ թենիսին: Վերջին շրջանում ողնաշարային ցավերի պատճառով նա բավական ժամանակ կորտ դուրս չի գալիս: Վերջնական որոշումը նա կընդունի հունվարին:

Աննա Կուռնիկովան ավելի մեծ հաջողությունների է հասել շոու-բիզնեսում, քան թենիսում: Թենիսիստուհու նրա պրոֆեսիոնալ գործունեությունը սկսվել է 1995 թ. հոկտեմբերին: Անցած 7 տարիների ընթացքում Կուռնիկովային մենախաղում այդպես էլ չի հաջողվել գեթ մեկ մրցաշար շահել: Ճիշտ է, զուգախաղում Աննան 16 անգամ արժանացել է գլխավոր մրցանակին, ընդ որում 2 անգամ հաղթող է ճանաչվել «Մեծ սաղավարտի» մրցաշարում: Մարզական իր գործունեության ընթացքում Կուռնիկովան ավելի քան 3,5 մլն դոլար պարգեւավճար է ստացել: Սակայն դա չնչին գումար է այն եկամուտների համեմատ, որ նա ստանում է գովազդային պայմանագրերից: Այս բնագավառում կանանց թենիսում իրոք որ ոչ ոք չի կարող համեմատվել 22-ամյա Կուռնիկովայի հետ: Տարեկան նրա եկամուտը գովազդային տարբեր գործարքներից գնահատվում է 15 մլն դոլար: Ժամանակին նա թենիսիստուհիների դասակարգման ցուցակում 8-րդ տեղում էր, իսկ այսօր գտնվում է 302-րդ հորիզոնականում:

Վերջերս, մասնակցելով Մոնակոյում անցկացված համաշխարհային եւրոպական մրցանակների հանձնման հանդիսավոր արարողությանը, Կուռնիկովան խոստովանել է, որ ավելի շատ հաճույք է ստանում նման միջոցառումներից, քան թենիսից: Նա նաեւ նշել է, որ շատ կցանկանար իր ուժերը փորձել «Սեքսը մեծ քաղաքում» եւ «Բարեկամները» հեռուստասերիալներում: Նման առաջարկներ Կուռնիկովան ունեցել է, սակայն մրցումների խիտ գրաֆիկը հնարավորություն չի տվել իրականացնելու երազանքը: Այժմ, երբ թենիսիստուհին մտադրվել է հրաժեշտ տալ սպորտին, լիովին կարող է իր ունակությունները դրսեւորել շոու-բիզնեսում:

Հայ շախմատիստուհիները զիջեցին առաջատարի դիրքը

Պլովդիվում ընթացող շախմատի Եվրոպայի թիմային առաջնությունում 5-րդ տուրում Հայաստանի կանանց հավաքականը ոչ-ոքի (1-1) խաղաց Բուլղարիայի առաջին թիմի հետ: Մեր թիմի առաջատարներ Էլինա Դանիելյանն ու Լիլիթ Մկրտչյանը խաղաղ դաշն կնքեցին համապատասխանաբար Անտոանետա Ստեֆանովայի եւ Էմիլիա Ջինգարովայի հետ: Այդ ոչ-ոքին հնարավորություն տվեց Ռուսաստանի ընտրանուն շրջանցելու մեր հավաքականին եւ գլխավորելու աղյուսակը: Ռուսները 2-0 հաշվով պարտության մատնեցին անգլուհիներին: Իրենց օգտին հաղթանակներ գրանցեցին Սվետլանա Մատվեեւան եւ Ալեքսանդրա Կոստենյուկը: 5 տուրից հետո Ռուսաստանի հավաքականը 9 միավորով (ընդհանուր միավորների քանակը՝ 8) ստանձնել է առաջատարի դերը: Մեր ընտրանին 8 միավորով 2-րդ հորիզոնականում է եւ վաստակած ընդհանուր միավորների քանակով (7,5) գերազանցում է միեւնույն արդյունքն ունեցող լեհերին (7 միավոր) եւ Բուլղարիայի առաջին թիմին (6,5): 7-ական միավորով հաջորդ տեղերում են Ուկրաինայի եւ Ֆրանսիայի հավաքականները, որոնց միջեւ կայացած հանդիպումն ավարտվեց ոչ-ոքի (1-1): Լեհաստանի հավաքականը 1,5-0,5 հաշվով հաղթեց վրաց շախմատիստուհիներին, իսկ հունգարուհիներն առավելության հասան լիտվուհիների նկատմամբ (2-0):

Տղամարդկանց մրցաշարում ուշադրության կենտրոնում Ռուսաստան-Իսրայել մրցախաղն էր: Ռուսներին այդ մրցամարտում հաղթանակ պարգեւեց Գրիշչուկը՝ պարտության մատնելով Սուտովսկուն: Մյուս երեք պարտիաներում Սվիդլեր-Գելֆանդ, Բարեեւ-Սմիրին, Մորոզեւիչ-Ավրուխ, գրանցվեցին ոչ-ոքիներ: Այսպիսով, Ռուսաստանի ընտրանին հարյուր տոկոսանոց արդյունքով (10 միավոր) միանձնյա գլխավորում է աղյուսակը: 2-րդ տեղում անսպասելիորեն հայտնվեց Ադրբեջանի թիմը, որը 2,5-1,5 հաշվով հաղթեց Սլովենիայի հավաքականին եւ վաստակեց 9 միավոր: 8-ական միավորով 3-4-րդ տեղերում են ֆրանսիացիներն ու իսրայելցիները: Ֆրանսիայի շախմատիստները 2,5-1,5 հաշվով հաղթեցին գերմանացիներին: Բելառուս-Հոլանդիա խաղն ավարտվեց ոչ-ոքի:

Ալպայը հեռացվել է Թուրքիայի հավաքականից

Անգլիական «Աստոն Վիլլայի» պաշտպան Ալպայ Օզալանը հեռացվել է Թուրքիայի հավաքականից: Նման վճիռ է կայացրել հավաքականի գլխավոր մարզիչ Շենոլ Գյունեշը: Նա նշել է, որ մինչեւ չպարզվի Անգլիայի հավաքականի ավագ Դեւիդ Բեքհեմին հարվածելու հանգամանքները, Ալպային ազգային հավաքական չեն հրավիրի: Հիշեցնենք, որ Թուրքիա-Անգլիա ընտրական մրցախաղի ընդմիջմանը, հանդերձարանի ճանապարհին Ալպայը հարվածել էր Բեքհեմին, որի հետեւանքով երկու թիմերի ֆուտբոլիստների միջեւ ծեծկռտուք էր սկսվել: Ամեն ինչ սկսվել էր նրանից, որ երբ Բեքհեմը չէր իրացրել 11 մ հարվածը, Ալպայը մոտեցել էր նրան եւ ասել, որ Աստված ամեն ինչ տեսնում է եւ արդարություն թույլ չի տա, թեկուզ 100 անգամ էլ հարվածես, միեւնույն է, գոլ չես խփի: Այդ բառերը զայրացրել էին Բեքհեմին, որը հարվածել էր նրա ուսին: Ալպայն էլ նրա պատասխանը տվել էր ընդմիջմանը:

Հետաքրքրական է, որ ընդմիջմանը տեղի ունեցած միջադեպը նկարահանել է թուրքական հեռուստաընկերության օպերատորը: Այս միջադեպի առնչությամբ ՈՒԵՖԱ-ն հետաքննություն է սկսել:

ԼՈՒՅՍ Է ՏԵՍԵԼ

Հայ մարզիկներին նվիրված գիրք Լիոնում

Ֆրանսիայի Լիոն քաղաքի հայաշատ արվարձան Դեսինում լույս է տեսել Էդվարդ Մարտիրոսյանի «Հայ մարզիկներ. մեկդարյա հաղթահանդես» գիրքը, որը կարելի է համարել հանրագիտարանային արժեք ունեցող փոքրիկ հրաշալիք:

Գրքի 140 էջերը պատմում են Հայաստանի եւ սփյուռքի հարյուրավոր մարզիկների կարիերայի մասին: Բազմաթիվ գունավոր լուսանկարներով պատկերազարդված գիրքը տեղեկատվական արժեքավոր աղբյուր է ոչ միայն ֆրանսահայ համայնքի, այլեւ առհասարակ բոլոր հայ մարզասերների համար: Կարելի է ասել, որ նման գրքի անհրաժեշտությունը վաղուց էր զգացվում:

Առաջաբանի հեղինակը հանրահայտ ֆուտբոլիստ, մեր հայրենակից Յուրի Ջորկաեֆն է: Գրքում բազմատիպ տվյալներ կան տարբեր մրցումներում չեմպիոն դարձած եւ բարձր արդյունքների հասած ծագումով հայ մարզիկների վերաբերյալ: Խոսվում է օլիմպիական խաղերի, աշխարհի ու Եվրոպայի առաջնությունների, ազգային եւ միջազգային զանազան մրցումների մասին: Ընթերցողին են ներկայացվում վերջին մեկ դարի ընթացքում ամեն կարգի մրցումներում հայ մարզիկների ձեռք բերած նվաճումները: Էդվարդ Մարտիրոսյանի գիրքը հայկական մարզաշխարհում հեղինակի կատարած բազմամյա որոնումների եւ մեղվաջան աշխատանքի արգասիքն է:

Պ. Ք.

Մաքիլռոյը հրաժարական տվեց

Ֆուտբոլի Եվրոպայի առաջնության ընտրական մրցաշարի ավարտին հետեւեց առաջին հրաժարականը: Խոսքն ընտրական 6-րդ խմբում հանդես եկող Հյուսիսային Իռլանդիայի հավաքականի գլխավոր մարզիչ Սեմի Մաքիլռոյի մասին է: Նրա գլխավորությամբ հյուսիսիռլանդացիներն անհաջող հանդես եկան ընտրական մրցաշարում՝ եզրափակելով 6-րդ խմբի մրցաշարային աղյուսակը: Հյուսիսային Իռլանդիայի հավաքականն առաջին անգամ ընտրական մրցաշարերում չճաշակեց հաղթանակի քաղցրությունը: Բացի այդ, հավաքականը Մաքիլռոյի գլխավորությամբ արդեն 13 խաղ գոլ չի խփել: Ըստ հավաստի աղբյուրների, Մաքիլռոյը կգլխավորի անգլիական 2-րդ դիվիզիոնի «Ստոկպորտ» ակումբը:

Խմբերը գլխավորող թիմերը հայտնի են

ՈՒԵՖԱ-ն որոշել է այն չորս հավաքականներին, որոնք Պորտուգալիայում կայանալիք ֆուտբոլի Եվրոպայի առաջնության եզրափակիչ փուլում կգլխավորեն նախնական փուլի չորս խմբերը: Այդ հավաքականներն են Եվրոպայի ներկայիս չեմպիոն ֆրանսիացիները, առաջնության կազմակերպիչ պորտուգալացիները, ինչպես նաեւ չեխերն ու շվեդները: Եվրոպայի առաջնության նախնական փուլում խմբերում 1-ին եւ 2-րդ տեղերը զբաղեցրած հավաքականները պայքարը կշարունակեն հաջորդ փուլում:

Ուելսում լավագույնը Խարտսոնն է

Շոտլանդիայի «Սելթիկի» հարձակվող Ջոն Խարտսոնը Ուելսի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի կողմից ճանաչվել է 2003 թ. երկրի լավագույն ֆուտբոլիստ: Վերջին 3 տարվա ընթացքում Խարտսոնը 2-րդ անգամ է ճանաչվում լավագույնը: 28-ամյա ֆուտբոլիստն իր կենսագրությունում արդեն 3-րդ անգամ է արժանանում լավագույնի կոչմանը: Նա Ուելսի հավաքականի առաջատար խաղացողներից է, անցկացրել է 38 խաղ եւ խփել 3 գոլ:

Անգլիական «Չելսիի» թիմի խաղացող Ջեյսոն Բրաունը արժանացել է երկրի լավագույն երիտասարդ ֆուտբոլիստի կոչմանը:

Էջը պատրաստեց
ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«ՆՈՐ ԱԿՈՒՆՔ» ՓԲԸ-ն հրավիրում է փորձառու ընկերություններին մասնակցելու մրցույթի հետեւյալ աշխատանքների իրականացման գծով՝

Լոտ 1. Մեծամոր քաղաքում, Մյասնիկյան, Խանջյան, Մայիսյան, Նորապատ, Արգավանդ եւ Տարոնիկ գյուղերում հորատանցքերի հորատում/վերականգնում

Լոտ 2. Գազալցորակայանի կառուցում Արմավիր քաղաքում

Լոտ 3. Բաղրամյան, Լեռնագոգ եւ Դալարիկ գյուղերում ջրամատակարարման կայանների կառուցում կամ վերականգնում

Լոտ 4. Բակային օղակածեւ խողովակաշարերի կառուցում եւ ջրաչափերի տեղադրում Արմավիր քաղաքի բազմաբնակարան շենքերում:

Սրանք հանդիսանում են գերմանա-հայկական ֆինանսական համագործակցության շրջանակներում իրականացվող «ՀՀ ջրամատակարարման եւ ջրահեռացման համակարգի վերականգնում Արմավիրի մարզում» ծրագրի բաղկացուցիչ մասը եւ ֆինանսավորվում են KfW բանկից ստացված վարկային միջոցներից:

Աշխատանքները ներառում են պոմպերի մատակարարում եւ շինմոնտաժային աշխատանքների կատարում: Մասնակիցները կարող են դիմել մեկ, մի քանի կամ բոլոր լոտերի համար:

Մրցույթի արարողակարգի տարրերը ներկայացվում են մրցութային փաստաթղթերի փաթեթում, որն անգլերեն լեզվով կարելի է ձեռք բերել ս. թ. հոկտեմբերի 20-ից մինչեւ 03.11.2003 թ., ժամը 17:00, «Նոր ակունք» ՓԲԸ-ի գրասենյակում՝ վճարելով 250 եվրո կամ սրան համարժեք դրամ: Վճարումը կատարվում է բանկային փոխանցման միջոցով՝

Բանկ	HSBC
Մասնաճյուղ	Հայաստան, Երեւան
Ընկերություն	«Նոր ակունք» ՓԲԸ
Հ/հ (եվրո)	001-150-648-102
Հ/հ (դրամ)	001-150-648-001

Մրցութային առաջարկները պետք է ներկայացվեն կազմակերպչին մինչեւ 03.12.2003 թ., ժամը 13:00, «Նոր ակունք» ՓԲԸ-ի գրասենյակ, որտեղ եւ նույն օրը, ժամը 15:00-ին կկայանա մրցույթի բացման պաշտոնական արարողությունը:

Մրցույթի մասնակիցները լրացուցիչ տեղեկություններ կարող են ստանալ կազմակերպչից հետեւյալ հասցեով՝ ք. Արմավիր, Մաշտոցի 59, հեռ.՝ (037) 5 05 82, 6 15 55, (ֆաքս + 37 5 09 82), գլխավոր տնօրեն՝ Յանն Վրեեկի:

«ՆՈՐ ԱԿՈՒՆՔ» ՓԲԸ-Ի ՏՆՕՐԻՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ Կենտրոնական բանկը 17.10.2003 թ. ժ. 9:00-ից սահմանում է արտարժույթի հետեւյալ հաշվարկային փոխարժեքները ու գնման եւ վաճառքի հետեւյալ գները

ISO-ի կոդը	Միավոր	Արտարժույթ	Հաշվարկային փոխարժեք	Գնում	Վաճառք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	560.84	555.20	566.40
EUR	1	եվրո	651.42	647.50	655.30
RUR	1	ռուս. ռուբլի	18.62	17.50	19.70

ՀԵՌՈՒՍՏԱԼՐԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ

«Ինտերնյուս» հասարակական կազմակերպությունը հայտարարում է մեկամսյա հեռուստալրագրության դասընթացներին մասնակցելու մրցույթ: Դասընթացները տեղի կունենան ս/թ նոյեմբերի 3-ից 29-ը՝ Երեւանում:

Ծրագիրն իրականացվում է Միացյալ Նահանգների Միջազգային Զարգացման Գործակալության (USAID) աջակցությամբ:

Դիմել կարող են Հայաստանում գործող հեռուստաընկերությունների լրատվական ծառայությունների լրագրողները եւ օպերատորները: Նախատեսված մասնակիցների քանակը՝ 12 (8 լրագրող, 4 օպերատոր):

Գլխավոր կոնսուլտանտ՝ Դոն Ռեյ /ԱՄՆ/:

4 շաբաթյա տեսական եւ գործնական վերապատրաստման դասընթացը կընդգրկի այնպիսի առարկաներ ու ոլորտներ, ինչպիսիք են ինֆորմացիոն ժուռնալիստիկայի տեսությունը եւ պրակտիկան, լրագրողական էթիկան, լրագրողական գործունեության իրավական տեսանկյունները, խոսքի վարպետությունը, ինտերնետ լրագրողների համար, նկարահանում եւ մոնտաժ (ուսանողները հնարավորություն կստանան ինքնուրույն նկարահանել եւ մոնտաժել սեփական սյուժեները):

Վերջին երկու շաբաթը մասնակիցները կաշխատեն հեռուստատեսային լրատվական ծառայության աշխատանքային ռեժիմով:

Դասընթացի ավարտին կտրվի համապատասխան վկայական:

Դասընթացն անվճար է, իսկ շրջաններից ժամանած մասնակիցները կապահովվեն հյուրանոցով եւ սննդով:

Մրցույթին մասնակցել ցանկացողները մինչեւ ս/թ հոկտեմբերի 24-ը Ինտերնյուսի գրասենյակ պետք է ներկայացնեն.

- Լրատվական որեւէ ծրագրով եթեր գնացած 2 սյուժե (VHS տեսաերիզի վրա) նրանցից որեւէ մեկի սցենարական պլանի հետ (տեսաշար, ձայնաշար, հարցազրույցներ եւ այլն):
- Սքենդեւսփ. մի քանի խոսք կադրում Ձեր մասին եւ թե ինչու եք ընտրել լրագրողի մասնագիտությունը (30-40 վրկ, նույն տեսաերիզի վերջում):
- Լրացված դիմում եւ հարցաթերթիկ (կարող եք ստանալ Ինտերնյուսի գրասենյակում):
- Երաշխավորագիր կայանի տնօրենի կողմից:

Մրցութային հանձնաժողովը կազմվելու է Ինտերնյուսի համապատասխան մասնագետներից:

Ընտրության չափանիշներն են.

- Նվազագույնը երկամյա լրագրողական կամ օպերատորական աշխատանքային փորձ հեռուստատեսությունում:
- Ներկայացված սյուժեների համապատասխանությունը ընդունված չափանիշներին (գրագետ տեքստ, համապատասխան տեսաշար, օբյեկտիվություն, իրազեկություն եւ այլն):
- Մասնագիտական մոտիվացիա
- Անհրաժեշտ փաստաթղթերի առկայություն:

Թեկնածուների հետ կանցկացվի հարցազրույց:

Մրցույթի արդյունքները հայտնի կդառնան ս/թ հոկտեմբերի 28-ին:

Բոլոր հարցերով կարող եք դիմել Ինտերնյուսի ուսումնական ծրագրերի բաժին. հեռ. 52-55-27, 58-36-20, էլ.փոստ davida@internews.am

հասցե. Երեւան, Արշակունյաց 3, 3-րդ հարկ:

For Your Internal News of Armenia Log on to

www.azg.am

In English, Russian, Armenian and Turkish

AED

Academy for Educational Development

VACANCY ANNOUNCEMENT

The Academy for Educational Development (AED) Yerevan office announces a job opening for the position of Deputy Country Director.

AED is a contractor organization to USAID administering its Participant Training Program. AED has been in Armenia since 1994, implementing USAID-funded short- and long-term training and human capacity and institutional development programs in different areas of economic reform, civil society development and social and health care system reform.

The Deputy Country Director will be responsible for program management working with the program and logistics staff to guide through the implementation process. He/She will advise the internal and external stakeholders on aspects of human and institutional capacity development. He/She will also oversee the development and maintenance of programmatic materials. In addition, the Deputy Country Director will develop, organize and maintain updated hard and electronic versions of background papers, success stories, as well as presentations of AED's projects.

EDUCATION/EXPERIENCE REQUIRED BY THIS POSITION:

Master's Degree, preferably in training and human capacity development
At least 3 years of practical experience in a related area
Experience in management of program and personnel
Excellent knowledge of Armenian, English and Russian languages
Excellent computer skills
Excellent interpersonal and communication skills
Ability to work under pressure

To apply, please submit your CV and a cover letter to Ms. Anoush Yedigaryan, Country Director, AED/Armenia by 5:00 PM on Thursday, November 6, 2003. Only short listed applicants will be contacted.

10 Aygedzor Street, Yerevan 375019, Armenia
Ph: (3741) 22-10-48; 22-56-36; 26-69-36 FA (3741) 27-56-86 Email: aed@arminco.com

---

вклад **Ширакаци**
Сила красоты

● **6 месяцев - 9,5% годовых**
● от **1000** до **10000 USD** или **EURO**
● досрочное изьятие - **до 30 дней – 2,5%, после 30 дней - 3% годовых**
● при сумме от **10000** до **50000 USD** или **EURO – 10% годовых**

вклад **Маштоц**
Величие любви

● **12 месяцев - 10,5% годовых**
● от **1000** до **10000 USD** или **EURO**
● **ежемесячная** капитализация или выплата процентов
● досрочное изьятие - **до 30 дней – 2,5%, после 30 дней - 3% годовых**
● при сумме от **10000** до **50000 USD** или **EURO – 11% годовых**

СТАНДАРТНЫЕ ВКЛАДЫ В ДРАМАХ И ВАЛЮТЕ

Срок вклада	Выплата процентов	AMD	USD, EURO	
			До 10.000	От 10.001 до 100,000
до востребования		3	2,5	
31 - 90 дней	в конце срока	8,5	7	7,5
	ежемесячно	8	6,5	7
91 - 182 дня	в конце срока	9	8	8,5
	ежемесячно	8	7	7,5
183 - 364 дня	в конце срока	10	9	9,5
	ежемесячно	9	8	8,5
365 дней и более	в конце срока	11	10	10,5
	ежемесячно	10	9	9,5

Вклады превышающие 50 млн. AMD или 100 тыс. USD, EURO - по индивидуальным ставкам.
Минимальная сумма срочных депозитов
● 50.000 AMD
● 100 USD, EURO

ЮНИБАНК | 53 98 70

АДРЕСА ФИЛИАЛОВ ЗАО "ЮНИБАНК"

● **Центральный офис**
г. Ереван, ул. Амиряна 12
тел: (3741) **539870, 539871, 534474**
e-mail: unibank@unibank.am

● **Филиалы в г. Ереване:**

Филиал "КЕНТРОН"
ул. Абовяна 26
тел: (3741) **542431**

Филиал "КОМИТАС"
ул. Комитаса 15/2
тел: (3741) **261838**

● **Филиалы в Армении:**

Филиал "ВАНАДЗОР"
г. Ванадзор, ул. Тигран Мец 53
тел: (37451) **40872**

Филиал "ГЮМРИ"
г. Гюмри, ул. Ахтанаки 1
тел: (37441) **33055**

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ս. թ. սեպտեմբերի 12-ին «Հայաստանի Հանրապետություն» եւ «Ազգ» օրաթերթերում հայտարարված Աբովյան փողոց թիվ 26-Ա շենքի բակում գտնվող հաշվեկշռից դուրս գրված կենտրոնական ջերմային հանգույցի շենքի եւ Քանաքեռ-Զեյթուն համայնքի Բաբայան փողոցին հարող տարածքում բնակելի տան շինարարության համար տրամադրված 550 քմ հողամասի (ծածկագիր Ա-03/82) ս. թ. հոկտեմբերի 17-ին կայանալիք աճուրդային վաճառքը հետաձգվում է:

Կայանալիք աճուրդի մասին կտրվի լրացուցիչ հայտարարություն:

ԵՐԵՎԱՆԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԱՐԱՆԻ ՄՐՑՈՒԹԱՅԻՆ ԵՎ ԱՃՈՒՐԴԱՅԻՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

...ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Մեր թերթում անվճար հայտարարություններ հրապարակելու ցանկություն ունեցողներին խնդրում ենք դրանք գրավոր ներկայացնել խմբագրության տնօրենությանը: Հասցեն՝ Հանրապետության 47:

- Վաճառվում է գիտական եւ ճանաչողական մեծ արժեք ունեցող, հանրագիտարանային բնույթի քարտեզ՝ «Արեւմտյան Հայաստան-1914» (Երեւան-2003): Հեռ.՝ 26-01-37:
- Բուհերի ուսանողների հետ պարապում եմ բարձրագույն մաթեմատիկա: Հեռ.՝ 351879:
- Վաճառվում է Նորքի IV գ. I հ. 14 շենքի առաջին հարկում տարածք՝ 60 քմ, գինը պայմանագրային: Հեռ.՝ 63-58-30, զանգել 9.00-16.00:
- Վաճառվում է Մ. Խորենացու 3-րդ նրբ., տուն 17, բնակելի 2 սենյակ, 33,2 քմ, օժանդակ կառույց՝ 32 քմ, առանց միջնորդի: Գինը՝ պայմանագրային: Հեռ.՝ 63-88-93:
- Տրվում է վարձով 2 սենյականոց շեն նորոգված եւ կահավորված բնակարան Կոմիտաս թաղամասում: Վարձը՝ 180 դոլար: Հեռ.՝ 23-35-04:
- Վաճառվում է հողատարածք (հանդար է արտադրության համար) 1200 քմ, հասցեն՝ Նորագավիթ, 4-րդ փ. 30 տուն: Տուն՝ 4 սեն., 1 հարկում, լողավազանով, ծառերով, ավտոտնակով: Հեռ.՝ 54-21-94, 8-98 (Էդիկ)
- Վաճառվում է նոր տումբայով «Չայկա» կարի մեքենա՝ էլ. շարժիչով: Գինը՝ 100 դոլար: BMW-520 ավտոմեքենայի հետնամասի պահեստամասեր շատ էժան գնով: Հեռ.՝ 53-36-07:
- Վաճառվում է 2 սենյականոց բնակարան Սարյան փողոցում, 9/5 հարկ, արեւկող, մաքուր, չբնակեցված, առանց միջնորդի: Նախնական գինը՝ 23.000 դոլար: Հեռ.՝ 63-70-69:
- Քուժում եմ մաշկային հիվանդություններ՝ փսորիազ, նեյրոդերմիտ, այրվածքներ եւ այլն, նաեւ շաքարախտ: Հեռ.՝ 27-44-28 (աշխ.), Գայինա:
- Փնտրում եմ համագործակիցներ հայկական առաջին արտոնագրված գլուխկոտրուկի պատրաստման եւ իրացման գործում: Հեռ.՝ 27-68-70, Նաջարյան Պ.
- Կազմակերպությունը վարձով վերցնում է հագուստներ հարսանեկան (տղայի եւ աղջկա) երեկույթի, բաղման արարողությունների, մանկական շեքդության, կենդանիների, բանկետների եւ գործնական արարողությունների, դիմակահանդեսների համար: Հասցեն՝ Ավան, Աճառյան 42: Հեռ.՝ 61-33-10, 25-25-20: